

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Ozbrojený odpor proti komunistickému režimu v
Československu a jeho reflexe v dobových médiích**

Milan Kalabza

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Moderní dějiny

Diplomová práce

**Ozbrojený odpor proti komunistickému režimu v
Československu a jeho reflexe v dobových médiích**

Milan Kalabza

Vedoucí práce:

PhDr. Lukáš Novotný, Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015 .....

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Babický případ	3
5.1 Historické souvislosti	3
2.2 První skupina odboje na Moravskobudějovicku	5
2.3 Druhá skupina odboje na Moravskobudějovicku	7
2.3.1 Útok na funkcionáře a zatýkání v poli	9
2.4 Soudní procesy	13
2.5 Další události v babickém případě	16
3 Závěr.....	60
4 Seznam literatury a zdrojů.....	61
4.1 Literatura	61
4.2 Internetové zdroje	61
Resumé.....	62

1 Úvod

V této práci bych se rád zabýval ozbrojenými skupinami působícími proti komunistické diktatuře. Ačkoli se toto téma může jevit již dosti zpracované, je zcela jistě nutné jej interpretovat stále, zejména s přihlédnutím k široké voličské základně komunistické strany a tendencím k omlouvání zločinů komunismu. V nedávné době se ohledně třetího odboje otevřela debata především v souvislosti s přijetím zákona o protikomunistickém odboji v roce 2011. I v současné době je stále česká veřejnost (i odborná) nejednotná v nahlížení na účastníky třetího odboje.

Tato práce by měla přiblížit působení jednotlivých skupiny odboje a jejich dobou reflexi. Zároveň je však nutné zmínit, že třetí odboj nebyl organizovanou strukturou a je nutno jej chápat zejména jakou spontánní projevy občanské nespokojenosti. O to více však tento odpor skutečně dokazoval zločinnou stránku komunistického režimu, neboť se k beznadějnému odporu dokázalo odhodlat mnoho lidí z různých částí země. Tento fenomén je nutné neustále připomínat, zejména v době kdy se u nás dostávají stále více ke slovu obhájci komunismu. Zločiny KSČ, ale i činy odpůrců komunismu jsou tak stále častěji relativizovány. V českých dějinách má však třetí odboj své nezpochybnitelné místo, které by však nemělo pramenit z politického rozhodnutí, ale spíše z historického povědomí.

V práci bych se rád zabýval nejvýznamnějšími ozbrojenými skupinami, zejména skupinou bratrů Mašínů, skupinou Černý lev 777, skupinou kolem Vladivoje Tomka a tzv. Babickým případem. V práci budu sledovat osudy jednotlivých aktérů, příčiny jejich odporu, jejich činnost samotnou a posléze reakce režimu. Zaměřím se také na reflexi v dobých médiích, procesy s aktéry a jejich rodinami a následné represe.

V práci se budu opírat o sekundární literaturu, ale i dobové prameny, zejména tiskoviny. Pokusím se z těchto zdrojů interpretovat činnost odbojových skupin, nastínit jejich cíle, vlastní akce a důsledky které jejich činnost přinesla. Zhodnotím také dobový mediální obraz.

Cílem práce je zejména osvětlit činnost ozbrojených skupin třetího odboje, motivace jednotlivých účastníků a vliv tehdejších médií na celkový obraz odboje. Zároveň by

práce měla přinést současnou intepretaci třetího odboje a jeho přínosu pro českou společnost.

2 Babický případ

Babický případ je poněkud odlišnější příklad ozbrojeného odporu, avšak i přes všechnu kontroverzi, se jedná o jednu z nejvýznamnějších ozbrojených protirežimních akcí. Je tedy namístě zde uvést i babické události, zejména kvůli jejich dalšímu obrazu v totalitních médiích. Moderní historiografie se stále více přiklání k verzi, ve které jsou strůjci odbojových skupiny zároveň agenty provokatéry StB, která měla průběh akce pevně v rukou a neváhala obětovat místní činovníky ve prospěch svých cílů. O to více je nutné babický případ dále interpretovat, neboť objektivní výzkum událostí byl dlouhou dobu úplně znemožněn.

5.1 Historické souvislosti

Oblast Moravských Budějovic byla již za války protkána hustou odbojovou sítí. Nejzásadnější odbojová činnost se uskutečňovala od května 1944, kdy byla vysazena čtyřčlenná skupina výsadkářů Spelter. Přestože se poměrně záhy rozpadla, byli dva zbývající parašutisté schopni se připojit k partyzánské buňce „*Lenka-Jih*“ a dokonce si i opatřit vysílačku pro styk s Londýnem. Mohli tak koordinovat shozy zbraní a materiálu pro sebe i další skupiny. V posledních měsících války měla *Lenka-Jih* kolem 200 členů a značnou zásobu zbraní. Velitelem skupiny byl místní sedlák Antonín Plichta, který parašutisty ukryl na svém statku, odkud řídil ilegální síť.¹ Tento odbojář pak byl označen za jednoho ze strůjců babických událostí, a posléze popraven. Další místní významní druhováleční odbojáři, zapojení do protikomunistických akcí, byli zejména Jaroslav Melkus, Gustav Smetana nebo František Kopuleť, kterým byl po válce udělen odbojářský průkaz.² Další významnou úlohu v druhoválečném odboji, zastávali místní faráři Jindřich Hladík a Jan Podveský.³ Všichni tyto lidé se těšili všeobecné úctě u

---

¹ ZEJDA, Radovan, *Babice 1951*, Třebíč 2001, s. 54–55.

² KASÁČEK, Miroslav, NAVARA, Luděk, Mlynáři od Babic. Nová fakta o osudovém dramatu padesátých let, Brno 2008, s. 74.

³³ SOJKA, Jaroslav, Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Poveského, Břeclav 2014, s. 28.

místního obyvatelstva a po osvobození zastávali volené funkce v místních samosprávách.⁴

Situace se však dramaticky změnila po únoru 1948. Politické cíle KSČ se neshodovaly s tradicemi místního katolického kraje. Akce na vytváření zemědělských družstev byly hromadně odmítány, neboť se na Moravskobudějovicku rolníci sdružovali již dříve dobrovolně, a komunistické JZD místní příliš nenadchlo. Komunistické vedení tak záhy rozhodlo o exemplární akci, která měla zlomit odpor rolníků při vstupu do JZD. Původně byly k akcím vybrány oblasti okolo Tišnova a Mor. Budějovic, ale na Tišovsku se zakládání JZD setkalo s mnohem menším odporem, akce zde tedy byly odvolány. Místní sedláci, se zkušenosti z druhoválečného odboje, velmi nábožensky založení a podporující místní kněží se však zdáli být velmi těžkým soupeřem. V první řadě byly po rolnících požadovány nesplnitelné dávky.⁵ Stále častěji tak místní obyvatelé končili kvůli úřednické šikaně s vysokými pokutami, anebo dokonce před soudem.⁶

Často přehlíženým faktem je předchozí soudní proces z března 1950 konaný v Moravských Budějovicích, ve kterém byli odsouzeni skupiny „Prudík a spol“. Jednalo se o několik desítek lidovců a národních socialistů v čele s Jaroslavem Prudíkem, kteří šířili letáky s požadavkem svobodných voleb. Hlavní představitelé skupiny byli odsouzeni k mnohaletému vězení (ale nikdo nebyl odsouzen k smrti). Zřejmě nejzajímavější osobou odsouzenou v tomto procesu byl babický farář Arnošt Polášek.⁷ Tento vystřídal v Babicích faráře Hladíka, který požádal o přeložení v roce 1948. Údajně tak měl učinit na radu svého známého, komunistického funkcionáře, který jej varoval před chystanými provokacemi v Babicích.⁸

Nástupce Arnošta Poláčka, Václav Drbola, pak byl odsouzen k smrti v procesu s „babickými vrahy“. Je tak zřejmé, že mocenskému aparátu nešlo pouze o jednotlivce, ale spíše o post babického faráře. Vzhledem k dalším událostem lze usuzovat, že tento úřad měl sloužit jako úhelný kámen celé provokace v režii StB. Zároveň se nám nabízí

---

⁴ PLICHTA, Alois, *Pravda o Babicích*, Brno 2001, s. 13.

⁵ ZEJDA, s. 58–59.

⁶ PLICHTA, s. 22.

⁷ ZEJDA, s. 64.

⁸ SOJKA, s. 28.

hypotéza, že veškeré pounorové dění na Moravskobudějovicku bylo dlouhodobě plánované a zcela v režii státního aparátu.

2.2 První skupina odboje na Moravskobudějovicku

Po únoru 1948 začala StB jevit značný zájem o zdejší oblast a vysílala na území Moravskobudějovicka své konfidenty a agenty, kteří zde měli infiltrovat zdejší bývalé odbojové skupiny. Nabízí se zde tedy otázka, zda by vůbec vznikl místní protikomunistický odboj v takové míře, pokud vůbec. Místní obyvatelé však měli mnoho důvodů nenávidět státní moc, která zdejší sedláky záměrně šikanovala. Tito lidé pak logicky tíhli k vytváření skupin odporu, avšak vzhledem k infiltraci obyvatelstva agenty StB, neměli příliš velkou šanci na úspěch.

Na přelomu let 1948 a 1949 se setkal kolář Gustav Smetana z Litohoře s Eduardem Kadrnkou z Nových Syrovic, který se vrátil ze zahraničí. Tam byl údajně pověřen úkolem zakládat na území ČSR odbojové skupiny. Obrátil se tedy na Smetanu, kterého znal již z válečného odboje. Kadrnka se označil za majora a stejnou hodností označil také druhého zahraničního agenta Jana Samka.⁹

Z jejich popudu začal Smetana zakládat odbojovou skupinu, spolupracovali s ním postupně Jan Černošous, Jan Nečas, Bedřich Pánek, Jan Masařík, Antonín Melkus, Antonín Škrdla, hajný František Kopuleť, Antonín Plichta st. a jiní.¹⁰ Tito lidé se většinou znali již z předválečného odboje a respektovali Plichtu jako vůdčí osobnost. Smetana agentům podával informace o členech skupin, o výzbroji. Avšak již v roce 1950 oba zahraniční agenti záhadně přerušili kontakt se skupinou. Přestože Kadrnka i Samek byli prokazatelně příslušníci zahraničních rozvědek¹¹, je jejich role v celém

---

⁹ RÁZEK, Adolf, StB + justice. Nástroje třídního boje v akci Babice, Praha 2002, s. 9.

¹⁰ DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jaroslav Melkus (1900–1953)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jaroslav-melkus> [30. 3. 2015].

¹¹ Samek byl příslušník francouzské rozvědky, avšak o jeho působení není známo nic bližšího. V roce 1956 bylo jeho tělo nalezeno v Seině. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana04.jpg> [30. 3. 2015]. Kadrnka měl být v roce 1950 při přechodu hranic postřelen. O jeho dalším působení taktéž není nic známo, měl však přesídlit do Kanady. Zemřel zřejmě v roce 1983 v Torontu. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana03.jpg> [30. 3. 2015].

případu sporná, a zůstává otázkou, zda nepředávali informace také StB. Samek měl například na konspirační schůzi přivést neznámého agenta, jenž požadoval soupis zbraní. To se dělo ve stejnou dobu, kdy vedení KSČ v Jihlavě chystalo akce proti ilegálním zbraním. Oba agenti se nakonec odmlčeli, Smetana se dozvěděl, že Kadrnka měl být zřejmě koncem dubna 1950 postřelen a očekával další spojení se zahraničím.¹²

Touto dobou byl Smetana identifikován jako odbojář. StB tak učinila pomocí konfidentů Antonína Břínka (který vystupoval jako Smetanův pobočník, zřejmě nespolupracoval vědomě) a Vlasty Milinovské-Jeníkové (která byla v následných procesech uváděna jako agent), od kterých získala také konspirační hesla. Vedení StB se rozhodlo nasadit do skupiny svého agenta. Tento se představil jako major Vašek a vystupoval jako další zahraniční agent. Smetanu dosadil do funkce velitele protistátní skupiny, pověřil ho získáváním nových členů a zároveň určil i konspirační hesla „Nová doba“ a „Co dělá den“.¹³ Major Vašek, vlastním jménem František Mareček, byl příslušník StB, který byl pověřen proniknutím do protistátního odporu na Moravskobudějovicku. Vydával se za zahraničního agenta, provokoval skupinu k získávání dalších členů, zbraní a zásob.¹⁴

Veškerou činnost řídil Mareček a skupina mu již v zásadě pouze obstarávala další důkazní materiál pro chystaný proces. Takto skupina fungovala až do konce dubna 1951, kdy byly členové pozatýkáni. V následujícím procesu byla skupina dávána do souvislosti s pozdějšími babickými událostmi. Zejména šlo o vazbu na Antonína Plichtu st., který dosti zvláštní způsobem unikl rozsáhlé zatýkací akci.¹⁵ Příslušníci SNB si jeho dům měli splést s domem na opačném konci vesnice, a poskytli mu tak možnost útěku. Tento krok se však nezdá být náhodný vzhledem k následující a ještě rozsáhlejší akci.¹⁶

---

¹² RÁZEK, s. 10.

¹³ ZEJDA, s. 110.

¹⁴ KASÁČEK, NAVARA, s. 269.

¹⁵ ZEJDA, s. 110.

¹⁶ PLICHTA, s. 91.

2.3 Druhá skupina odboje na Moravskobudějovicku

Druhá skupina byla spojena osobou Ladislava Malého. Tento se narodil ve slovenských Batovcích v roce 1920 do rodiny místního četníka. Později se celá rodina přestěhovala na Moravu, kde Ladislav Malý studoval na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Jeho spolužákem zde byl i Jan Bula, který také sehrál roli v pozdějších babických událostech. Později nastoupil do armády a sloužil v protektorátním vojsku. Ve službě nevydržel ani rok. Po válce pracoval jako úředník. Všude měl kázeňské problémy a často měnil zaměstnání. Naposledy působil ve Velkých Losinách, kde se měl údajně dostat do sporu s místním činovníkem KSČ, ten ho udal a od roku dubna 1949 byl nezvěstný.¹⁷ Zřejmě uprchl do Rakouska, kde navázal spolupráci s CIC. Jeho okolí mu příliš nedůvěřovalo, nikdy neabsolvoval žádný výcvik a nebyl tak agentem v pravém slova smyslu. Byl pověřen zejména vyplácením převaděčů a agentů. Občas se také sám vydával do Československa. V lednu 1951 zdefraudoval svěřené peníze a již nebyl spatřen.¹⁸

V únoru 1951 se poprvé objevil na jižní Moravě. Navštívil svého spolužáka, pátera Jana Bula, který působil jako kněz v Rokytnici nad Rokytnou. Malý přišel v uniformě SnB a prohlašoval, že slouží v Břeclavi.¹⁹ Další den přišel za Bulou opět a tentokrát prohlašoval, že je v odboji. Poté začal faráře navštěvovat pravidelně, tlačil ho ke spolupráci v odbojové činnosti a vykládal mu za tímto účel zvláštní historky o osvobození kardinála Berana a jeho transportu za hranice. Tvrdil, že kardinál si přeje být vyzpovídán a přemlouval Bulu, ať Beran vyzpovídá. Také začal na rokytnickou faru donášet zbraně. Bulovi se však jeho dávný známý začal jevit velmi podezřelý a o celé věci zpravil faráře Jana Podveského z Jaroměřic nad Rokytnou.²⁰ Ten měl od svého známého z válečného odboje komunisty Josefa Ošmery informaci o chystané akci StB na odstranění nepohodlných osob v okolí.²¹ Podveský tedy poradil Bulovi, aby ukončil

---

¹⁷ ZEJDA, s. 113.

¹⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 234–238.

¹⁹ Tamtéž, s. 239–240.

²⁰ SOJKA, s. 39–41.

²¹ RÁZEK, s. 19–20.

veškeré styky s Malým. Bula Malého vykázal, a zanedlouho, dne 30. dubna 1951, byl zatčen.²²

Po Bulově zatčení začal Malý navštěvovat i další kněží z oblasti, do své činnosti tak zapojil i babického faráře Václava Drbolu a faráře z Horního Újezdu Františka Pařila.²³ Naproti tomu u farářů Jana Podveského a Josefa Valeriána jeho kurýři neuspěli. Drbola i Pařil byli kompromitováni činností Malého a posléze byli oba zatčeni.²⁴

Kněží hráli v tomto případě klíčovou roli, neboť zastřešovali místní odbojovou činnost již za války a bylo tedy pro Malého velmi výhodné se pokoušet navázat kontakty s odbojáři právě tímto způsobem. Takto se seznámil i s Antonínem Plichtou starším, který již působil v čele první skupiny odboje, a těsně unikl zatčení. Další Malého spolupracovníci byli Antonín Mityška, Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta, Drahoslav Němec a další. Odbojářům se Malý zpravidla představoval jako „kapitán“, přestože nikdy kapitánem nebyl.²⁵

Nejprve spolupracoval Malý především s Němcem, se kterým v dubnu 1951 přepadl místní funkcionáře KSČ. Nejprve si počkali na heraldického předsedu MNV Josefa Balouna, kterého odvěkli na Národní výbor, kde před zraky vyděšených funkcionářů ukradli několik publikací, a Malý si nechal několikrát zahrát píseň do obecního rozhlasu. Funkcionářům pohrozili a Balouna si pak opět odvedli k němu domů, kde se opili. Během celé akce nepřišel nikdo k úhoně.²⁶

Další den přepadli v V Heralticích předsedu KSČ Jaroslava Bohdálka. Od jeho domu jej odvěkli do lesa, kde ho bili a vyptávali se na zbraně. Dověkli ho do okolí hájenky hajného Františka Kopuletěho, kde se v úkrytu pod včelínem odbojáři schovávali.²⁷ Zde Bohdálkovi Malý tvrdil, že mu vykope hrob. Ten se pak přiznal, že má doma zbraň. Avšak u Bohdálka doma pistoli nenašli a vyptávali se na další funkcionáře, kteří mají zbraně. Bohdálek je tedy zavedl za Karlem Kovářem. Ten se ale nenechal zaskočit a

---

²² DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jan Bula (1920–1952)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jan-bula> [30. 3. 2015].

²³ OTČENÁŠEK, Karel, a kol., *Kamínky 3. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*, Hradec Králové 2001, s. 64.

²⁴ SOJKA, s. 42–44,

²⁵ KASÁČEK, NAVARA, s. 229.

²⁶ Tamtéž, s. 112–113.

²⁷ Tamtéž, s. 122–123.

bránil se s puškou v ruce. Vypukla přestřelka, při které se Kovář a Němec navzájem postřelili. Útočníci poté utekli.²⁸ Po této akci Drahoslav Němec již nechtěl spolupracovat a utekla ke své rodině. Rodina ho ukryla, ale již 1. května 1951 byl zatčen.²⁹

Malý si musel najít dalšího spolubojovníka, kterým se stal Antonín Mityška. S tím podnikl 10. června 1951 přepad dalších funkcionářů KSČ. V Cidlině přepadli komunistu Janouška, který jim ale tvrdil, že býval lidovcem a jeho syn je měl zavést k jiným komunistům. Zavedl je tedy za Františkem Píšou a Josefem Láskou. U nich Malý posbíral zbraně a požadoval spisy KSČ. Ty se měly nacházet ve škole. Dověkli tedy oba komunisty do školy, cestou byl při potyčce Píša postřelen. Ve škole přiměli místního učitele Františka Žampu k vydání spisů a pohoštění celé skupiny. Po vypití veškerého alkoholu Malý s Mityškou utekli.³⁰

Mimo napadání funkcionářů skupina také rozšiřovala výhružné a protistátní letáky. Psali je na psacích strojích u faráře Pařila a u rodiny Vorlíčkových. Za napomáhání skupině pak byl Pařil popraven a Josef Vorlíček odsouzen k 22 letům vězení.³¹ Na konci června dokonce zapálili stodolu v Mikulovicích a stranickému tajemníkovi Krůlovi z Horního Újezda zastřelili prase.³²

2.3.1 Útok na funkcionáře a zatýkání v poli

Nejdůležitější akcí, kterou podnikl „kapitán“ Malý, bylo bezesporu zastřelení komunistických funkcionářů MNV v jejich úřadovně v místní škole. K útoku došlo v pozdních večerních hodinách dne 2. července 1951 a podíleli se na ní Ladislav Malý s Antonínem Mityškou, kteří měli zastřelit funkcionáře, před budovou měli hlídat bratři Antonín Plichta mladší a Stanislav Plichta. Na schůzi MNS se nacházeli tito

---

²⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 115–119.

²⁹ Tamtéž, s. 128.

³⁰ Tamtéž, s. 150–153.

³¹ RÁZEK, s. 26.

³² KASÁČEK, NAVARA, s. 156–159.

funkcionáři: předseda MNV a KSČ, jinak též místní učitel, Tomáš Kuchtík, místopředseda Josef Roupec, pokladník Bohumír Netolička a František Bláha.³³

Zde je namístě si alespoň částečně představit jednotlivé funkcionáře, kteří se stali oběťmi útoku. Skutečné osobní profily se významně odlišují od komunistické verze celé události a vrhají na incident zcela jiné světlo. Do celého případu a role Malého tak vnášejí další pochybnosti.

Řídící učitel Tomáš Kuchtík nebyl příliš přesvědčeným komunistou. Byl sympatizantem a od roku 1945 také členem sociálně demokratické strany. Po sloučení strany s KSČ nevystoupil, a stal se tedy komunistou. V obci byl oblíbený a také byl občansky aktivní, z jeho podnětu vznikl v listopadu 1950 v Babicích Jednotný svaz českých zemědělců s 18 členy.³⁴

Josef Roupec byl až do sloučení s KSČ předsedou sociálních demokratů v Babicích, stranu zastupoval i v Národním výboru. Přestože se tedy také stal členem KSČ, on i celá jeho rodina pravidelně navštěvovali bohoslužby v kostele. Rodina měla velmi dobré vztahy s babickým farářem Drbolou, kterému Roupцова manželka pravidelně nosila jídlo.³⁵

Bohumír Netolička byl drobný živnostník. V Babicích měla jeho rodina malý obchod s drobným zbožím.³⁶ Jeho otec byl předválečný sociální demokrat, po válce však společně s Františkem Bláhou založili místní organizaci KSČ, do které Bohumír také vstoupil. Aktivní zde však příliš nebyl.³⁷

František Bláha byl v KSČ již od roku 1937 a velmi aktivně se zapojoval do stranického dění. Stál u zrodu KSČ v Babicích a stal se předsedou místního akčního výboru národní fronty. Jeho syn pracoval u SNB a podivnou shodou okolností byl propouštěn krátce před incidentem ve škole. Jako jediný z přítomných, střelbu přežil, byl pouze postřelen.

---

³³ SOJKA, s. 45.

³⁴ ZEJDA, s. 73–74.

³⁵ Tamtéž, s. 79.

³⁶ PLICHTA, s. 74.

³⁷ ZEJDA, s. 77.

Poté byl zvolen předsedou MNV v Babicích, ale této funkce se již po roce vzdal a začátkem šedesátých let vystoupil ze strany³⁸

Další funkcionář, který se měl účastnit schůze ve škole, byl Hubert Plavec. Toho však varoval svým synovec Mucha, komunista ze Šebkovic. Ten mu při schůzce 1. července předal vzkaz, který ho varoval před jakousi chystanou akcí na schůzi MNV. Původ tohoto varování je však nejasný. Plavec varování uposlechl a na schůzi nedorazil.³⁹ Toto varování dává tušit, že akce nebyla spontánní, ale plánovaná a oběti byly předem vybrány.

Samotný útok ve škole proběhl velmi rychle. Malý a Mityška vstoupili do školy vyzbrojeni pistolí a samopalem. Vtrhli na schůzi a chtěli vědět, kdo udal nedávno zatčeného faráře Drbolu.⁴⁰ Všichni svorně tvrdili, že o udání nic neví. To Malého rozčílilo a ve vzteku rozbil lampu, která místnost osvětlovala. Poté vyhnal muže na chodbu a nařídil jim otočit se zády.⁴¹ Začal se vyptávat na totožnost jednotlivých mužů. Františka Bláhu měl údajně propustit. Nabízí se otázka, proč chtěl Malý ušetřit právě Bláhu, jediného přesvědčeného komunistu z celé čtveřice. Avšak další děj určil Netolička, měl vytáhnout zbraň a Malý s Mityškou začali střílet. Po střelbě leželi ve škole tři mrtví funkcionáři a František Bláha byl zraněný. Malého skupina rychle utekla pryč, ze svého bytu ve škole vyběhla Anežka Kuchtíková, manželka zastřeleného učitele, která přivolala lékaře. Krátce nato dorazila do školy i Bezpečnost a velmi rychle začala rozsáhlá pátrací a zatýkácké akce. Rychlost s jakou SNB zareagovala, byla velmi překvapivá, vzhledem k odlehlosti kraje a překvapivému útoku.⁴² Opět se nám nabízí spekulace o řízení akce orgány SNB, případně alespoň vyčkávání na shodnou záminku pro rozsáhlé represivní akce.

Po útoku uprchla skupina do Cidliny k rodině Ludvíka Stehlíka, kde se tou dobou skrýval Antonín Plichta starší. Malý se tam chlubil zastřelením čtyř komunistů a přemlouval Antonína Plichtu staršího k útěku. Ten návrh odmítl kvůli zdravotním

---

³⁸ ZEJDA, s. 81.

³⁹ PLICHTA, s. 53 a 73.

⁴⁰ Tamtéž, s. 53.

⁴¹ KASÁČEK, NAVARA, s. 166.

⁴² Tamtéž, s. 171.

komplikacím. Skupina se poté uchýlila k rodině Roupcových do Bolíkovíc, kde se ukryli na rodinných polích pod hnůj.⁴³

Od příštího rána probíhala rozsáhlá zatýkácí akce v Babicích a okolí, bylo zatčeno mnoho místních obyvatel. Většina z nich byla sice později propuštěna, avšak při sebemenším náznaku jakékoliv ilegální činnosti byli zatčeni ihned přiřazováni k pozdějším procesům.⁴⁴

Malého skupina přečkala celý den v poli, avšak všichni si uvědomovali bezvýchodnost situace a začali uvažovat o dalších možnostech. Malý přišel s fantaskní historkou zahraničním letadlu, které je mělo na poli vyzvednout.⁴⁵ Skupina se však letadla nakonec dočkala, avšak jednalo se pátrací letoun SNB. Z letadla byla vypálena signální raketa a Malý po letadle začal střílet. Průběh této události je značně nejisté, ani podle výpovědí přeživších není jasné, zda Malý na letadlo vůbec vystřelil a pokud ano, zda se jej pokoušel sestřelit či na sebe upozornit. Avšak zřejmý výsledek na sebe nenechal dlouho čekat, strhla se přestřelka, při které byl zraněn pouze jeden příslušník SNB, ale zemřeli Malý a Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta byl těžce zraněn, pouze Mityška vyvázl bez vážnějších zranění. Průběh této přestřelky je však také nejasný. Podle některých zdrojů a svědectví měl Malý výstřely záměrně přilákat letadlo a pátrací skupinu SNB a po následující neshodě s ostatními ve skupině, kteří nesouhlasili s jeho chováním a chtěli odejít, začal střílet i po nich.⁴⁶ Nabízí se tedy hypotéza, že Malý chtěl završit své působení jako provokatér zadržením skupiny. Při následné přestřelce tak mohli Malého zastřelit jeho spolubojovníci, které předtím napadl. Vzhledem k nedostatkům ve vyšetřování, zejména nedostatečné balistické analýze jednotlivých zbraní, je tato hypotéza stejně pravděpodobná jakou oficiální vyšetřovací verze. Ta pochopitelně popisuje přestřelku mezi příslušníky SNB a odbojáři, kteří byli nakonec přemoženi. Oficiálně verze má však mnoho logických trhlin, následné odbyté vyšetřování a bleskový soudní proces také vyvolávají značné pochybnosti. Alternativní verzi také nasvědčují některá nepřímá svědectví. V některých verzích neměl Malý

---

⁴³ KASÁČEK, NAVARA, s. 198–170.

⁴⁴ PLICHTA, s. 34.

⁴⁵ Zejda, s. 100.

⁴⁶ Ludvík Stehlík, jeden ze zatčených 3. července 1951, měl od příslušníka SNB vyslechnout verzi události, kdy Malý měl signální raketou dávat znamení letadlu a střílet na své spolubojovníky. – Viz PLICHTA, s. 54.

dokonce vůbec zahynout.⁴⁷ Komunistická verze tvrdí, že Malý zemřel při přestřelce,⁴⁸ avšak zároveň lze dohledat informace, že měl zemřít až o několik dní později.⁴⁹ Zároveň se měli již několik dní předem k Babicím stahovat početné jednotky SNB, Lidových milicí i armády, některé až z Českých Budějovic a Plzně. Také manželka zastřeleného funkcionáře Tomáše Kuchtíka, která dorazila na místo činu ihned po střelbě, si později uvědomila, že členové StB se objevili již za několik minut. Sama tedy usoudila, že její muž by obětován.⁵⁰ Svědkové a účastníci se tedy kloní k tomu, že Malý byl agentem nebo konfidentem StB a odbojová činnost tak byla od začátku pouhou provokací.⁵¹

2.4 Soudní procesy

Po zatýkací akci byly urychleně připravovány soudní procesy. Po velmi brutálních výsleších byly zatčeným předkládány předem vypracované protokoly, ve kterých se však kromě vylhaných, absurdních přiznání objevovaly i popisy pravdivých událostí, které mohly být získány pouze od informátorů.⁵² Soudní procesy měly charakter spíše divadelního představení. Některé části procesů byly dokonce vysílány v rozhlasu. Vybraným zástupcům veřejnosti, vesměs komunistickým funkcionářům, byly vydávány vstupenky do soudních síní. Zároveň nebylo jednotlivcům umožněno sledovat soudní proces opakovaně, neboť hrozilo, že při značných rozporech ve výpovědích i výkladu situace, by mohli pozorovatelé objevit trhliny v oficiální verzi událostí. O trestech bylo rozhodnuto již před začátkem soudů.⁵³

Celkem se v souvislosti s babickými událostmi konalo 9 velkých soudních procesů a dalších 6 procesů s jednotlivci. Skladba obviněných v jednotlivých případech zůstávala obdobná, StB dbala na rovnoměrné rozložení nepřátelských tříd u soudů, vesničtí

---

⁴⁷ Ludmila Plichtová, dcera Antonína Plichty staršího, tvrdila, že Malého bezpečně poznala v Litoměřicích v roce 1953. – Viz Plichta, s. 36.

⁴⁸ Tělo měl ohledávat Dr. Klempa, který sice na místo dorazil ve dvě hodiny odpoledne, ale k tělu byl přizván až po deváté hodině večer. – Viz Zejda, s. 19.

⁴⁹ PLICHTA, s. 56.

⁵⁰ Tamtéž, s. 89.

⁵¹ František Kříž, další ze zatčených 3. července 1951, tvrdil, že Malý střílel po letadle, aby na sebe upozornil, následně postřílel členy skupiny a StB posléze dopravila na místo i mrtvolu, která byla vydávána za tělo Malého. Malý měl tedy být nepochybně agent StB. – Viz PLICHTA, s. 41 a 47.

⁵² KASÁČEK, NAVARA, s. 195–196.

⁵³ Tamtéž, s. 198–205.

boháči, živnostníci ale i kněží tak hráli ústřední roli v procesech. V souhrnu bylo uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let vězení, to vše pro více než 100 lidí. Většina odsouzených si podala odvolání, ale původní rozsudky nebyly zmírněny.⁵⁴

Nejvýznamnější byly tyto soudní procesy.

V Jihlavě 12. – 14. července 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- Antonín Mityška (1927, spolumajitel statku) – trest smrti
- Antonín Plichta starší (1894, venkovský boháč) – trest smrti
- Drahoslav Němec (1931, syn živnostníka) – trest smrti
- František Kopuleť (1913, správce hájenství) – trest smrti
- František Škrdla (1917, vedoucí polesí) – trest smrti
- P. Václav Drbola (1912, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- P. František Pařil (1911, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- Alois Roupec (1901, rolník) – doživotí
- Karel Němec (1904, živnostník) – doživotí
- Ladislav Brabenec (1926, syn živnostníka) – 25 let vězení
- Božena Kopuleť (1913, manželka správce hájenství) – 20 let vězení
- Ludvík Stehlík starší (1887, živnostník) – 20 let vězení
- Jindřich Nahodil (1929, syn venkovského boháče) – 23 let vězení
- Josef Vorlíček (1909, majitel usedlosti) – 22 let vězení

V Třebíči 13. – 15. listopadu 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- P. Jan Bula (1920, administrátor církve římskokatolické) – trest smrti
- Bohumil Krátký (1919, železniční zaměstnanec) – doživotí
- Josef Jeřábek (1908, řezník a hostinský) – 20 let vězení
- Bohumil Dvořák (1912, vesnický boháč) – 18 let vězení
- František Kříž (1913, majitel usedlosti 14 ha) – 25 let vězení
- Karel Vodička (1897, vesnický boháč) – 18 let vězení

---

⁵⁴ RÁZEK, s. 28–30.

- Jan Pánek, Šebkovice (1930, syn vesnického boháče) – 23 let vězení
- František Berka (1932, syn živnostníka) – 22 let vězení
- Josef Pánek (1902, vesnický boháč) – 15 let vězení
- Stanislav Žákovský (1898, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Helena Nestrojilová (1926, farská hospodyně) – 11 let vězení
- Anna Rejlová (1911, dcera vesnického boháče) – 13 let vězení
- Ladislav Ježek (1922, poručík ČSA) – 4 roky vězení
- Jakub Malý (1885, bývalý vrchní strážmistr četnictva) – 2 roky vězení
- Ludvík Stehlík mladší (1925, syn živnostníka) – 21 let vězení
- Ladislav Roupec (1931, rolnický syn) – 25 let vězení
- Jan Pánek, Popovice (1921, syn vesnického boháče) – 16 let vězení

V Moravských Budějovicích 19. – 21. května 1952 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní, tentokrát především představitelé první skupiny odboje na Moravskobudějovicku:

- Gustav Smetana (1907, samostatný kolář) – trest smrti
- Jaroslav Melkus (1900, venkovský boháč) – trest smrti
- Josef Černošous (1903, samostatný mlynář) – doživotí
- P. Jan Opletal (1893, děkan církve římskokatolické) – 12 let vězení
- P. Jan Podveský (1909, farář) – 16 let vězení
- Jan Nečas (1910, venkovský boháč) – 17 let vězení
- Antonín Bulíček (1901, rolník) – 19 let vězení
- František Dvořák (1895, vesnický boháč) – 20 let vězení
- Josef Masařík (1894, lesní kontrolor) – 24 let vězení
- Jan Nevoral (1909, zemědělec) – 23 let vězení
- Bedřich Pánek (1902, zemědělec) – 25 let vězení
- Karel Suchna (1909, úředník pojišťovny) – 14 let vězení

Zajímavý je rovněž samostatný soudní proces konaný v Praze 10. února 1953 se Stanislavem Plichtou, který byl ochrnutý na spodní polovinu těla, přesto však byl odsouzen k smrti.⁵⁵

2.5 Další události v babickém případě

Rodiny odsouzených byly přesídleny do Ploskovic na Litoměřicku, mohli si ponechat pouze věci osobní potřeby.⁵⁶ Zde pracovali na státním statku. Návrat zpět do svých domovů jim byl zakázán. Ludmila Plichtová přijela na návštěvu k přátelům do Šebkovic, místní funkcionář ji z obce vykázal. Návštěvu dokonce nahlásil místní příslušník SNB.⁵⁷

K novému otevření případu došlo v roce 1968. Zasloužila se o to nově vzniklá organizace bývalých politických vězňů K 231. Případ tedy začal být odhalován veřejnosti a vycházeli novinové články, ve kterých byla rozporována oficiální verze událostí. Po srpnu 1968 však zájem o Babické události utichl a opět začal opět převažovat silně zmanipulovaný náhled na celou věc.⁵⁸

Po roce 1989 proběhlo z podnětů obětí a jejich rodin několik soudů, které většinu odsouzených trestů zprostily, avšak několika odsouzeným trest sice zmírnili, avšak nikdy je nezbavili původního obvinění. Jednalo se zejména o rozsudky smrti, které byly pouze zmírněny. Většina obviněných tak byla rehabilitována, avšak Antonín Mityška, Antonín Plichta starší a Alois Roupec stále zůstávají pravomocně odsouzenými z vraždy nebo napomáhání k ní.⁵⁹

Ze soudců, kteří vedli babické procesy, se devadesátých let dožili dva Jaroslav Demczak a Pavel Vítek. Demczak byl shledán duševně nezpůsobilým pro soud, Vítek již sice nebyl schopen vazby, avšak mohl se účastnit soudního řízení. Žalobci tedy Vítku obvinili z vraždy, avšak soud překvalifikoval čin na „pouhé“ zneužití pravomoci. V roce 1999 byl soud zrušen, neboť se na čin měl vztahovat amnestie prezidenta

---

⁵⁵ RÁZEK, s. 26 a 28.

⁵⁶ Tamtéž, s. 32.

⁵⁷ KASÁČEK, NAVARA, s. 204.

⁵⁸ ZEJDA, s. 160.

⁵⁹ RÁZEK, s. 20 a 27–39.

Novotného z roku 1960. Vitek tak unikl trestu, za celý monstrproces nebyl tedy nikdo potrestán.⁶⁰

---

⁶⁰ ZEJDA, s. 173–176.

2 Babický případ

Babický případ je poněkud odlišnější příklad ozbrojeného odporu, avšak i přes všechnu kontroverzi, se jedná o jednu z nejvýznamnějších ozbrojených protirežimních akcí. Je tedy namístě zde uvést i babické události, zejména kvůli jejich dalšímu obrazu v totalitních médiích. Moderní historiografie se stále více přiklání k verzi, ve které jsou strůjci odbojových skupiny zároveň agenty provokatéry StB, která měla průběh akce pevně v rukou a neváhala obětovat místní činovníky ve prospěch svých cílů. O to více je nutné babický případ dále interpretovat, neboť objektivní výzkum událostí byl dlouhou dobu úplně znemožněn.

5.1 Historické souvislosti

Oblast Moravských Budějovic byla již za války protkána hustou odbojovou sítí. Nejzásadnější odbojová činnost se uskutečňovala od května 1944, kdy byla vysazena čtyřčlenná skupina výsadkářů Spelter. Přestože se poměrně záhy rozpadla, byli dva zbývající parašutisté schopni se připojit k partyzánské buňce „*Lenka-Jih*“ a dokonce si i opatřit vysílačku pro styk s Londýnem. Mohli tak koordinovat shozy zbraní a materiálu pro sebe i další skupiny. V posledních měsících války měla *Lenka-Jih* kolem 200 členů a značnou zásobu zbraní. Velitelem skupiny byl místní sedlák Antonín Plichta, který parašutisty ukryl na svém statku, odkud řídil ilegální síť.⁶¹ Tento odbojář pak byl označen za jednoho ze strůjců babických událostí, a posléze popraven. Další místní významní druhováleční odbojáři, zapojení do protikomunistických akcí, byli zejména Jaroslav Melkus, Gustav Smetana nebo František Kopuleť, kterým byl po válce udělen odbojářský průkaz.⁶² Další významnou úlohu v druhoválečném odboji, zastávali místní faráři Jindřich Hladík a Jan Podveský.⁶³ Všichni tito lidé se těšili všeobecné úctě u místního obyvatelstva a po osvobození zastávali volené funkce v místních samosprávách.⁶⁴

---

⁶¹ ZEJDA, Radovan, *Babice 1951*, Třebíč 2001, s. 54–55.

⁶² KASÁČEK, Miroslav, NAVARA, Luděk, Mlynáři od Babic. Nová fakta o osudovém dramatu padesátých let, Brno 2008, s. 74.

⁶³ SOJKA, Jaroslav, Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Poveského, Břeclav 2014, s. 28.

⁶⁴ PLICHTA, Alois, *Pravda o Babicích*, Brno 2001, s. 13.

Situace se však dramaticky změnila po únoru 1948. Politické cíle KSČ se neshodovaly s tradicemi místního katolického kraje. Akce na vytváření zemědělských družstev byly hromadně odmítány, neboť se na Moravskobudějovicku rolníci sdružovali již dříve dobrovolně, a komunistické JZD místní příliš nenadchlo. Komunistické vedení tak záhy rozhodlo o exemplární akci, která měla zlomit odpor rolníků při vstupu do JZD. Původně byly k akcím vybrány oblasti okolo Tišnova a Mor. Budějovic, ale na Tišovsku se zakládání JZD setkalo s mnohem menším odporem, akce zde tedy byly odvolány. Místní sedláci, se zkušenosti z druhoválečného odboje, velmi nábožensky založení a podporující místní kněží se však zdáli být velmi těžkým soupeřem. V první řadě byly po rolnících požadovány nesplnitelné dávky.⁶⁵ Stále častěji tak místní obyvatelé končili kvůli úřednické šikaně s vysokými pokutami, anebo dokonce před soudem.⁶⁶

Často přehlíženým faktem je předchozí soudní proces z března 1950 konaný v Moravských Budějovicích, ve kterém byli odsouzeni skupiny „Prudík a spol“. Jednalo se o několik desítek lidovců a národních socialistů v čele s Jaroslavem Prudíkem, kteří šířili letáky s požadavkem svobodných voleb. Hlavní představitelé skupiny byli odsouzeni k mnohaletému vězení (ale nikdo nebyl odsouzen k smrti). Zřejmě nejzajímavější osobou odsouzenou v tomto procesu byl babický farář Arnošt Polášek.⁶⁷ Tento vystřídal v Babicích faráře Hladíka, který požádal o přeložení v roce 1948. Údajně tak měl učinit na radu svého známého, komunistického funkcionáře, který jej varoval před chystanými provokacemi v Babicích.⁶⁸

Nástupce Arnošta Poláčka, Václav Drbola, pak byl odsouzen k smrti v procesu s „babickými vrahy“. Je tak zřejmé, že mocenskému aparátu nešlo pouze o jednotlivce, ale spíše o post babického faráře. Vzhledem k dalším událostem lze usuzovat, že tento úřad měl sloužit jako úhelný kámen celé provokace v režii StB. Zároveň se nám nabízí hypotéza, že veškeré pounorové dění na Moravskobudějovicku bylo dlouhodobě plánované a zcela v režii státního aparátu.

---

⁶⁵ ZEJDA, s. 58–59.

⁶⁶ PLICHTA, s. 22.

⁶⁷ ZEJDA, s. 64.

⁶⁸ SOJKA, s. 28.

2.2 První skupina odboje na Moravskobudějovicku.

Po únoru 1948 začala StB jevit značný zájem o zdejší oblast a vysílala na území Moravskobudějovicka své konfidenty a agenty, kteří zde měli infiltrovat zdejší bývalé odbojové skupiny. Nabízí se zde tedy otázka, zda by vůbec vznikl místní protikomunistický odboj v takové míře, pokud vůbec. Místní obyvatelé však měli mnoho důvodů nenávidět státní moc, která zdejší sedláky záměrně šikanovala. Tito lidé pak logicky tíhli k vytváření skupin odporu, avšak vzhledem k infiltraci obyvatelstva agenty StB, neměli příliš velkou šanci na úspěch.

Na přelomu let 1948 a 1949 se setkal kolář Gustav Smetana z Litochoře s Eduardem Kadrnkou z Nových Syrovic, který se vrátil ze zahraničí. Tam byl údajně pověřen úkolem zakládat na území ČSR odbojové skupiny. Obrátil se tedy na Smetanu, kterého znal již z válečného odboje. Kadrnka se označil za majora a stejnou hodností označil také druhého zahraničního agenta Jana Samka.⁶⁹

Z jejich popudu začal Smetana zakládat odbojovou skupinu, spolupracovali s ním postupně Jan Černošous, Jan Nečas, Bedřich Pánek, Jan Masařík, Antonín Melkus, Antonín Škrdla, hajný František Kopuleť, Antonín Plichta st. a jiní.⁷⁰ Tito lidé se většinou znali již z předválečného odboje a respektovali Plichtu jako vůdčí osobnost. Smetana agentům podával informace o členech skupin, o výzbroji. Avšak již v roce 1950 oba zahraniční agenti záhadně přerušili kontakt se skupinou. Přestože Kadrnka i Samek byli prokazatelně příslušníci zahraničních rozvědek⁷¹, je jejich role v celém případě sporná, a zůstává otázkou, zda nepředávali informace také StB. Samek měl například na konspirační schůzi přivést neznámého agenta, jenž požadoval soupis zbraní. To se dělo ve stejnou dobu, kdy vedení KSČ v Jihlavě chystalo akce proti

---

⁶⁹ RÁZEK, Adolf, StB + justice. Nástroje třídního boje v akci Babice, Praha 2002, s. 9.

⁷⁰ DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jaroslav Melkus (1900–1953)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jaroslav-melkus> [30. 3. 2015].

⁷¹ Samek byl příslušník francouzské rozvědky, avšak o jeho působení není známo nic bližšího. V roce 1956 bylo jeho tělo nalezeno v Seině. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana04.jpg> [30. 3. 2015]. Kadrnka měl být v roce 1950 při přechodu hranic postřelen. O jeho dalším působení taktéž není nic známo, měl však přesídlit do Kanady. Zemřel zřejmě v roce 1983 v Torontu. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana03.jpg> [30. 3. 2015].

ilegálním zbráním. Oba agenti se nakonec odmlčeli, Smetana se dozvěděl, že Kadrnka měl být zřejmě koncem dubna 1950 postřelen a očekával další spojení se zahraničím.⁷²

Touto dobou byl Smetana identifikován jako odbojář. StB tak učinila pomocí konfidentů Antonína Břínka (který vystupoval jako Smetanův pobočník, zřejmě nespolupracoval vědomě) a Vlasty Milinovské-Jeníkové (která byla v následných procesech uváděna jako agent), od kterých získala také konspirační hesla. Vedení StB se rozhodlo nasadit do skupiny svého agenta. Tento se představil jako major Vašek a vystupoval jako další zahraniční agent. Smetanu dosadil do funkce velitele protistátní skupiny, pověřil ho získáváním nových členů a zároveň určil i konspirační hesla „Nová doba“ a „Co dělá den“.⁷³ Major Vašek, vlastním jménem František Mareček, byl příslušník StB, který byl pověřen proniknutím do protistátního odporu na Moravskobudějovicku. Vydával se za zahraničního agenta, provokoval skupinu k získávání dalších členů, zbraní a zásob.⁷⁴

Veškerou činnost řídil Mareček a skupina mu již v zásadě pouze obstarávala další důkazní materiál pro chystaný proces. Takto skupina fungovala až do konce dubna 1951, kdy byly členové pozatýkáni. V následujícím procesu byla skupina dávána do souvislosti s pozdějšími babickými událostmi. Zejména šlo o vazbu na Antonína Plichtu st., který dosti zvláštní způsobem unikl rozsáhlé zatýkací akci.⁷⁵ Příslušníci SNB si jeho dům měli splést s domem na opačném konci vesnice, a poskytli mu tak možnost útěku. Tento krok se však nezdá být náhodný vzhledem k následující a ještě rozsáhlejší akci.⁷⁶

2.3 Druhá skupina odboje na Moravskobudějovicku

Druhá skupina byla spojena osobou Ladislava Malého. Tento se narodil ve slovenských Batovcích v roce 1920 do rodiny místního četníka. Později se celá rodina přestěhovala na Moravu, kde Ladislav Malý studoval na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Jeho spolužákem zde byl i Jan Bula, který také sehrál roli v pozdějších babických událostech. Později nastoupil do armády a sloužil v protektorátním vojsku. Ve službě nevydržel ani

---

⁷² RÁZEK, s. 10.

⁷³ ZEJDA, s. 110.

⁷⁴ KASÁČEK, NAVARA, s. 269.

⁷⁵ ZEJDA, s. 110.

⁷⁶ PLICHTA, s. 91.

rok. Po válce pracoval jako úředník. Všude měl kázeňské problémy a často měnil zaměstnání. Naposledy působil ve Velkých Losinách, kde se měl údajně dostat do sporu s místním činovníkem KSČ, ten ho udal a od roku dubna 1949 byl nezvěstný.⁷⁷ Zřejmě uprchl do Rakouska, kde navázal spolupráci s CIC. Jeho okolí mu příliš nedůvěřovalo, nikdy neabsolvoval žádný výcvik a nebyl tak agentem v pravém slova smyslu. Byl pověřen zejména vyplácením převaděčů a agentů. Občas se také sám vydával do Československa. V lednu 1951 zdefraudoval svěřené peníze a již nebyl spatřen.⁷⁸

V únoru 1951 se poprvé objevil na jižní Moravě. Navštívil svého spolužáka, pátera Jana Bula, který působil jako kněz v Rokytnici nad Rokytnou. Malý přišel v uniformě SnB a prohlašoval, že slouží v Břeclavi.⁷⁹ Další den přišel za Bulou opět a tentokrát prohlašoval, že je v odboji. Poté začal faráře navštěvovat pravidelně, tlačil ho ke spolupráci v odbojové činnosti a vykládal mu za tímto účel zvláštní historky o osvobození kardinála Berana a jeho transportu za hranice. Tvrdil, že kardinál si přeje být vyzpovídán a přemlouval Bulu, ať Beran vyzpovídá. Také začal na rokytnickou faru donášet zbraně. Bulovi se však jeho dávný známý začal jevit velmi podezřelý a o celé věci zpravil faráře Jana Podveského z Jaroměřic nad Rokytnou.⁸⁰ Ten měl od svého známého z válečného odboje komunisty Josefa Ošmery informaci o chystané akci StB na odstranění nepohodlných osob v okolí.⁸¹ Podveský tedy poradil Bulovi, aby ukončil veškeré styky s Malým. Bula Malého vykázal, a zanedlouho, dne 30. dubna 1951, byl zatčen.⁸²

Po Bulově zatčení začal Malý navštěvovat i další kněží z oblasti, do své činnosti tak zapojil i babického faráře Václava Drbolu a faráře z Horního Újezdu Františka Pařila.⁸³ Naproti tomu u farářů Jana Podveského a Josefa Valeriána jeho kurýři neuspěli. Drbola i Pařil byli kompromitováni činností Malého a posléze byli oba zatčeni.⁸⁴

---

⁷⁷ ZEJDA, s. 113.

⁷⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 234–238.

⁷⁹ Tamtéž, s. 239–240.

⁸⁰ SOJKA, s. 39–41.

⁸¹ RÁZEK, s. 19–20.

⁸² DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jan Bula (1920–1952)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jan-bula> [30. 3. 2015].

⁸³ OČENÁŠEK, Karel, a kol., *Kamínky 3. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*, Hradec Králové 2001, s. 64.

⁸⁴ SOJKA, s. 42–44,

Kněží hráli v tomto případě klíčovou roli, neboť zastřešovali místní odbojovou činnost již za války a bylo tedy pro Malého velmi výhodné se pokoušet navázat kontakty s odbojáři právě tímto způsobem. Takto se seznámil i s Antonínem Plichtou starším, který již působil v čele první skupiny odboje, a těsně unikl zatčení. Další Malého spolupracovníci byli Antonín Mityška, Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta, Drahoslav Němec a další. Odbojářům se Malý zpravidla představoval jako „kapitán“, přestože nikdy kapitánem nebyl.⁸⁵

Nejprve spolupracoval Malý především s Němcem, se kterým v dubnu 1951 přepadl místní funkcionáře KSČ. Nejprve si počkali na heraldického předsedu MNV Josefa Balouna, kterého odvěkli na Národní výbor, kde před zraky vyděšených funkcionářů ukradli několik publikací, a Malý si nechal několikrát zahrát píseň do obecního rozhlasu. Funkcionářům pohrozili a Balouna si pak opět odvedli k němu domů, kde se opili. Během celé akce nepřišel nikdo k úhoně.⁸⁶

Další den přepadli v V Heralticích předsedu KSČ Jaroslava Bohdálka. Od jeho domu jej odvěkli do lesa, kde ho bili a vyptávali se na zbraně. Dověkli ho do okolí hájenky hajného Františka Kopuletěho, kde se v úkrytu pod včelínem odbojáři schovávali.⁸⁷ Zde Bohdálkovi Malý tvrdil, že mu vykope hrob. Ten se pak přiznal, že má doma zbraň. Avšak u Bohdálka doma pistoli nenašli a vyptávali se na další funkcionáře, kteří mají zbraně. Bohdálka je tedy zavedl za Karlem Kovářem. Ten se ale nenechal zaskočit a bránil se s puškou v ruce. Vypukla přestřelka, při které se Kovář a Němec navzájem postřelili. Útočníci poté utekli.⁸⁸ Po této akci Drahoslav Němec již nechtěl spolupracovat a utekla ke své rodině. Rodina ho ukryla, ale již 1. května 1951 byl zatčen.⁸⁹

Malý si musel najít dalšího spolubojovníka, kterým se stal Antonín Mityška. S tím podnikl 10. června 1951 přepad dalších funkcionářů KSČ. V Cidlině přepadli komunistu Janouška, který jim ale tvrdil, že býval lidovcem a jeho syn je měl zavést k jiným komunistům. Zavedl je tedy za Františkem Píšou a Josefem Láskou. U nich Malý posbíral zbraně a požadoval spisy KSČ. Ty se měly nacházet ve škole. Dověkli

---

⁸⁵ KASÁČEK, NAVARA, s. 229.

⁸⁶ Tamtéž, s. 112–113.

⁸⁷ Tamtéž, s. 122–123.

⁸⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 115–119.

⁸⁹ Tamtéž, s. 128.

tedy oba komunisty do školy, cestou byl při potyčce Píša postřelen. Ve škole přiměli místního učitele Františka Žampu k vydání spisů a pohoštění celé skupiny. Po vypití veškerého alkoholu Malý s Mityskou utekli.⁹⁰

Mimo napadání funkcionářů skupina také rozšiřovala výhružné a protistátní letáky. Psali je na psacích strojích u faráře Pařila a u rodiny Vorlíčkových. Za napomáhání skupině pak byl Pařil popraven a Josef Vorlíček odsouzen k 22 letům vězení.⁹¹ Na konci června dokonce zapálili stodolu v Mikulovicích a stranickému tajemníkovi Krůlovi z Horního Újezda zastřelili prase.⁹²

2.3.1 Útok na funkcionáře a zatýkání v poli

Nejdůležitější akcí, kterou podnikl „kapitán“ Malý, bylo bezesporu zastřelení komunistických funkcionářů MNV v jejich úřadovně v místní škole. K útoku došlo v pozdních večerních hodinách dne 2. července 1951 a podíleli se na ní Ladislav Malý s Antonínem Mityskou, kteří měli zastřelit funkcionáře, před budovou měli hlídat bratři Antonín Plichta mladší a Stanislav Plichta. Na schůzi MNS se nacházeli tito funkcionáři: předseda MNV a KSČ, jinak též místní učitel, Tomáš Kuchtík, místopředseda Josef Roupec, pokladník Bohumír Netolička a František Bláha.⁹³

Zde je namístě si alespoň částečně představit jednotlivé funkcionáře, kteří se stali oběťmi útoku. Skutečné osobní profily se významně odlišují od komunistické verze celé události a vrhají na incident zcela jiné světlo. Do celého případu a role Malého tak vnášejí další pochybnosti.

Řídící učitel Tomáš Kuchtík nebyl příliš přesvědčeným komunistou. Byl sympatizantem a od roku 1945 také členem sociálně demokratické strany. Po sloučení strany s KSČ nevystoupil, a stal se tedy komunistou. V obci byl oblíbený a také byl občansky aktivní,

---

⁹⁰ Tamtéž, s. 150–153.

⁹¹ RÁZEK, s. 26.

⁹² KASÁČEK, NAVARA, s. 156–159.

⁹³ SOJKA, s. 45.

z jeho podnětu vznikl v listopadu 1950 v Babicích Jednotný svaz českých zemědělců s 18 členy.⁹⁴

Josef Roupec byl až do sloučení s KSČ předsedou sociálních demokratů v Babicích, stranu zastupoval i v Národním výboru. Přestože se tedy také stal členem KSČ, on i celá jeho rodina pravidelně navštěvovali bohoslužby v kostele. Rodina měla velmi dobré vztahy s babickým farářem Drbolou, kterému Roupceva manželka pravidelně nosila jídlo.⁹⁵

Bohumír Netolička byl drobný živnostník. V Babicích měla jeho rodina malý obchod s drobným zbožím.⁹⁶ Jeho otec byl předválečný sociální demokrat, po válce však společně s Františkem Bláhou založili místní organizaci KSČ, do které Bohumír také vstoupil. Aktivní zde však příliš nebyl.⁹⁷

František Bláha byl v KSČ již od roku 1937 a velmi aktivně se zapojoval do stranického dění. Stál u zrodu KSČ v Babicích a stal se předsedou místního akčního výboru národní fronty. Jeho syn pracoval u SNB a podivnou shodou okolností byl propouštěn krátce před incidentem ve škole. Jako jediný z přítomných, střelbu přežil, byl pouze postřelen. Poté byl zvolen předsedou MNV v Babicích, ale této funkce se již po roce vzdal a začátkem šedesátých let vystoupil ze strany⁹⁸

Další funkcionář, který se měl účastnit schůze ve škole, byl Hubert Plavec. Toho však varoval svým synovec Mucha, komunista ze Šebkovic. Ten mu při schůzce 1. července předal vzkaz, který ho varoval před jakousi chystanou akcí na schůzi MNV. Původ tohoto varování je však nejasný. Plavec varování uposlechl a na schůzi nedorazil.⁹⁹ Toto varování dává tušit, že akce nebyla spontánní, ale plánovaná a oběti byly předem vybrány.

Samotný útok ve škole proběhl velmi rychle. Malý a Mityška vstoupili do školy vyzbrojeni pistolí a samopalem. Vtrhli na schůzi a chtěli vědět, kdo udal nedávno

---

⁹⁴ ZEJDA, s. 73–74.

⁹⁵ Tamtéž, s. 79.

⁹⁶ PLICHTA, s. 74.

⁹⁷ ZEJDA, s. 77.

⁹⁸ ZEJDA, s. 81.

⁹⁹ PLICHTA, s. 53 a 73.

zatčeného faráře Drbolu.¹⁰⁰ Všichni svorně tvrdili, že o udání nic neví. To Malého rozčílilo a ve vzteku rozbil lampu, která místnost osvětlovala. Poté vyhnal muže na chodbu a nařídil jim otočit se zády.¹⁰¹ Začal se vyptávat na totožnost jednotlivých mužů. Františka Bláhu měl údajně propustit. Nabízí se otázka, proč chtěl Malý ušetřit právě Bláhu, jediného přesvědčeného komunistu z celé čtveřice. Avšak další děj určil Netolička, měl vytáhnout zbraň a Malý s Mityskou začali střílet. Po střelbě leželi ve škole tři mrtví funkcionáři a František Bláha byl zraněný. Malého skupina rychle utekla pryč, ze svého bytu ve škole vyběhla Anežka Kuchtíková, manželka zastřeleného učitele, která přivolala lékaře. Krátce nato dorazila do školy i Bezpečnost a velmi rychle začala rozsáhlá pátrací a zatýkácí akce. Rychlost s jakou SNB zareagovala, byla velmi překvapivá, vzhledem k odlehlosti kraje a překvapivému útoku.¹⁰² Opět se nám nabízí spekulace o řízení akce orgány SNB, případně alespoň vyčkávání na shodnou záminku pro rozsáhlé represivní akce.

Po útoku uprchla skupina do Cidliny k rodině Ludvíka Stehlíka, kde se tou dobou skrýval Antonín Plichta starší. Malý se tam chlubil zastřelením čtyř komunistů a přemlouval Antonína Plichtu staršího k útěku. Ten návrh odmítl kvůli zdravotním komplikacím. Skupina se poté uchýlila k rodině Roupcových do Bolíkovíc, kde se ukryli na rodinných polích pod hnůj.¹⁰³

Od příštího rána probíhala rozsáhlá zatýkácí akce v Babicích a okolí, bylo zatčeno mnoho místních obyvatel. Většina z nich byla sice později propuštěna, avšak při sebemenším náznaku jakékoliv ilegální činnosti byli zatčení ihned přiřazováni k pozdějším procesům.¹⁰⁴

Malého skupina přečkala celý den v poli, avšak všichni si uvědomovali bezvýchodnost situace a začali uvažovat o dalších možnostech. Malý přišel s fantaskní historkou zahraničním letadlem, které je mělo na poli vyzvednout.¹⁰⁵ Skupina se však letadla nakonec dočkala, avšak jednalo se pátrací letoun SNB. Z letadla byla vypálena signální raketa a Malý po letadle začal střílet. Průběh této události je značně nejisté, ani podle

---

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 53.

¹⁰¹ KASÁČEK, NAVARA, s. 166.

¹⁰² Tamtéž, s. 171.

¹⁰³ KASÁČEK, NAVARA, s. 198–170.

¹⁰⁴ PLICHTA, s. 34.

¹⁰⁵ Zejda, s. 100.

výpovědi přeživších není jasné, zda Malý na letadlo vůbec vystřelil a pokud ano, zda se jej pokoušel sestřelit či na sebe upozornit. Avšak zřejmý výsledek na sebe nenechal dlouho čekat, strhla se přestřelka, při které byl zraněn pouze jeden příslušník SNB, ale zemřeli Malý a Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta byl těžce zraněn, pouze Mityška vyvázl bez vážnějších zranění. Průběh této přestřelky je však také nejasný. Podle některých zdrojů a svědectví měl Malý výstřely záměrně přilákat letadlo a pátrací skupinu SNB a po následující neshodě s ostatními ve skupině, kteří nesouhlasili s jeho chováním a chtěli odejít, začal střílet i po nich.¹⁰⁶ Nabízí se tedy hypotéza, že Malý chtěl završit své působení jako provokatér zadržením skupiny. Při následné přestřelce tak mohli Malého zastřelit jeho spolubojovníci, které předtím napadl. Vzhledem k nedostatkům ve vyšetřování, zejména nedostatečné balistické analýze jednotlivých zbraní, je tato hypotéza stejně pravděpodobná jakou oficiální vyšetřovací verze. Ta pochopitelně popisuje přestřelku mezi příslušníky SNB a odbojáři, kteří byli nakonec přemoženi. Oficiálně verze má však mnoho logických trhlin, následné odbyté vyšetřování a bleskový soudní proces také vyvolávají značné pochybnosti. Alternativní verzi také nasvědčují některá nepřímá svědectví. V některých verzích neměl Malý dokonce vůbec zahynout.¹⁰⁷ Komunistická verze tvrdí, že Malý zemřel při přestřelce,¹⁰⁸ avšak zároveň lze dohledat informace, že měl zemřít až o několik dní později.¹⁰⁹ Zároveň se měli již několik dní předem k Babicím stahovat početné jednotky SNB, Lidových milicí i armády, některé až z Českých Budějovic a Plzně. Také manželka zastřeleného funkcionáře Tomáše Kuchtíka, která dorazila na místo činu ihned po střelbě, si později uvědomila, že členové StB se objevili již za několik minut. Sama tedy usoudila, že její muž by obětován.¹¹⁰ Svědkové a účastníci se tedy kloní k tomu, že

---

¹⁰⁶ Ludvík Stehlík, jeden ze zatčených 3. července 1951, měl od příslušníka SNB vyslechnout verzi události, kdy Malý měl signální raketou dávat znamení letadlu a střílet na své spolubojovníky. – Viz PLICHTA, s. 54.

¹⁰⁷ Ludmila Plichtová, dcera Antonína Plichty staršího, tvrdila, že Malého bezpečně poznala v Litoměřicích v roce 1953. – Viz. Plichta, s. 36.

¹⁰⁸ Tělo měl ohledávat Dr. Klempa, který sice na místo dorazil ve dvě hodiny odpoledne, ale k tělu byl přizván až po deváté hodině večer. – Viz Zejda, s. 19.

¹⁰⁹ PLICHTA, s. 56.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 89.

Malý byl agentem nebo konfidentem StB a odbojová činnost tak byla od začátku pouhou provokací.¹¹¹

2.4 Soudní procesy

Po zatýkací akci byly urychleně připravovány soudní procesy. Po velmi brutálních výsleších byly zatčeným předkládány předem vypracované protokoly, ve kterých se však kromě vylhaných, absurdních přiznání objevovaly i popisy pravdivých událostí, které mohly být získány pouze od informátorů.¹¹² Soudní procesy měly charakter spíše divadelního představení. Některé části procesů byly dokonce vysílány v rozhlasu. Vybraným zástupcům veřejnosti, vesměs komunistickým funkcionářům, byly vydávány vstupenky do soudních síní. Zároveň nebylo jednotlivcům umožněno sledovat soudní proces opakovaně, neboť hrozilo, že při značných rozporech ve výpovědích i výkladu situace, by mohli pozorovatelé objevit trhliny v oficiální verzi událostí. O trestech bylo rozhodnuto již před začátkem soudů.¹¹³

Celkem se v souvislosti s babickými událostmi konalo 9 velkých soudních procesů a dalších 6 procesů s jednotlivci. Skladba obviněných v jednotlivých případech zůstávala obdobná, StB dbala na rovnoměrné rozložení nepřátelských tříd u soudů, vesničtí boháči, živnostníci ale i kněží tak hráli ústřední roli v procesech. V souhrnu bylo uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let vězení, to vše pro více než 100 lidí. Většina odsouzených si podala odvolání, ale původní rozsudky nebyly zmírněny.¹¹⁴

Nejvýznamnější byly tyto soudní procesy.

V Jihlavě 12. – 14. července 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- Antonín Mityška (1927, spolumajitel statku) – trest smrti
- Antonín Plichta starší (1894, venkovský boháč) – trest smrti
- Drahoslav Němec (1931, syn živnostníka) – trest smrti
- František Kopuleť (1913, správce hájenství) – trest smrti

---

¹¹¹ František Kříž, další ze zatčených 3. července 1951, tvrdil, že Malý střílel po letadle, aby na sebe upozornil, následně postřílel členy skupiny a StB posléze dopravila na místo i mrtvolu, která byla vydávána za tělo Malého. Malý měl tedy být nepochybně agent StB. – Viz PLICHTA, s. 41 a 47.

¹¹² KASÁČEK, NAVARA, s. 195–196.

¹¹³ Tamtéž, s. 198–205.

¹¹⁴ RÁZEK, s. 28–30.

- František Škrdla (1917, vedoucí polesí) – trest smrti
- P. Václav Drbola (1912, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- P. František Pařil (1911, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- Alois Roupec (1901, rolník) – doživotí
- Karel Němec (1904, živnostník) – doživotí
- Ladislav Brabenec (1926, syn živnostníka) – 25 let vězení
- Božena Kopuleťá (1913, manželka správce hájenství) – 20 let vězení
- Ludvík Stehlík starší (1887, živnostník) – 20 let vězení
- Jindřich Nahodil (1929, syn venkovského boháče) – 23 let vězení
- Josef Vorlíček (1909, majitel usedlosti) – 22 let vězení

V Třebíči 13. – 15. listopadu 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- P. Jan Bula (1920, administrátor církve římskokatolické) – trest smrti
- Bohumil Krátký (1919, železniční zaměstnanec) – doživotí
- Josef Jeřábek (1908, řezník a hostinský) – 20 let vězení
- Bohumil Dvořák (1912, vesnický boháč) – 18 let vězení
- František Kříž (1913, majitel usedlosti 14 ha) – 25 let vězení
- Karel Vodička (1897, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Jan Pánek, Šebkovice (1930, syn vesnického boháče) – 23 let vězení
- František Berka (1932, syn živnostníka) – 22 let vězení
- Josef Pánek (1902, vesnický boháč) – 15 let vězení
- Stanislav Žákovský (1898, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Helena Nestrojilová (1926, farská hospodyně) – 11 let vězení
- Anna Rejlová (1911, dcera vesnického boháče) – 13 let vězení
- Ladislav Ježek (1922, poručík ČSA) – 4 roky vězení
- Jakub Malý (1885, bývalý vrchní strážmistr četnictva) – 2 roky vězení
- Ludvík Stehlík mladší (1925, syn živnostníka) – 21 let vězení
- Ladislav Roupec (1931, rolnický syn) – 25 let vězení
- Jan Pánek, Popovice (1921, syn vesnického boháče) – 16 let vězení

V Moravských Budějovicích 19. – 21. května 1952 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní, tentokrát především představitelé první skupiny odboje na Moravskobudějovicku:

- Gustav Smetana (1907, samostatný kolář) – trest smrti
- Jaroslav Melkus (1900, venkovský boháč) – trest smrti
- Josef Černohous (1903, samostatný mlynář) – doživotí
- P. Jan Opletal (1893, děkan církve římskokatolické) – 12 let vězení
- P. Jan Podveský (1909, farář) – 16 let vězení
- Jan Nečas (1910, venkovský boháč) – 17 let vězení
- Antonín Bulíček (1901, rolník) – 19 let vězení
- František Dvořák (1895, vesnický boháč) – 20 let vězení
- Josef Masařík (1894, lesní kontrolor) – 24 let vězení
- Jan Nevoral (1909, zemědělec) – 23 let vězení
- Bedřich Pánek (1902, zemědělec) – 25 let vězení
- Karel Suchna (1909, úředník pojišťovny) – 14 let vězení

Zajímavý je rovněž samostatný soudní proces konaný v Praze 10. února 1953 se Stanislavem Plichtou, který byl ochrnutý na spodní polovinu těla, přesto však byl odsouzen k smrti.¹¹⁵

2.5 Další události v babickém případě

Rodiny odsouzených byly přesídleny do Ploskovic na Litoměřicku, mohli si ponechat pouze věci osobní potřeby.¹¹⁶ Zde pracovali na státním statku. Návrat zpět do svých domovů jim byl zakázán. Ludmila Plichtová přijela na návštěvu k přátelům do Šebkovic, místní funkcionář ji z obce vykázal. Návštěvu dokonce nahlásil místní příslušník SNB.¹¹⁷

K novému otevření případu došlo v roce 1968. Zasloužila se o to nově vzniklá organizace bývalých politických vězňů K 231. Případ tedy začal být odhalován veřejnosti a vycházeli novinové články, ve kterých byla rozporována oficiální verze

---

¹¹⁵ RÁZEK, s. 26 a 28.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 32.

¹¹⁷ KASÁČEK, NAVARA, s. 204.

událostí. Po srpnu 1968 však zájem o Babické události utichl a opět začal opět převažovat silně zmanipulovaný náhled na celou věc.¹¹⁸

Po roce 1989 proběhlo z podnětů obětí a jejich rodin několik soudů, které většinu odsouzených trestů zprostily, avšak několika odsouzeným trest sice zmírnili, avšak nikdy je nezbavili původního obvinění. Jednalo se zejména o rozsudky smrti, které byly pouze zmírněny. Většina obviněných tak byla rehabilitována, avšak Antonín Mityška, Antonín Plichta starší a Alois Roupec stále zůstávají pravomocně odsouzenými z vraždy nebo napomáhání k ní.¹¹⁹

Ze soudců, kteří vedli babické procesy, se devadesátých let dožili dva Jaroslav Demczak a Pavel Vítek. Demczak byl shledán duševně nezpůsobilým pro soud, Vítek již sice nebyl schopen vazby, avšak mohl se účastnit soudního řízení. Žalobci tedy Vítku obvinili z vraždy, avšak soud překvalifikoval čin na „pouhé“ zneužití pravomoci. V roce 1999 byl soud zrušen, neboť se na čin měl vztahovat amnestie prezidenta Novotného z roku 1960. Vítek tak unikl trestu, za celý monstrproces nebyl tedy nikdo potrestán.¹²⁰

---

¹¹⁸ ZEJDA, s. 160.

¹¹⁹ RÁZEK, s. 20 a 27–39.

¹²⁰ ZEJDA, s. 173–176.

2 Babický případ

Babický případ je poněkud odlišnější příklad ozbrojeného odporu, avšak i přes všechnu kontroverzi, se jedná o jednu z nejvýznamnějších ozbrojených protirežimních akcí. Je tedy namístě zde uvést i babické události, zejména kvůli jejich dalšímu obrazu v totalitních médiích. Moderní historiografie se stále více přiklání k verzi, ve které jsou strůjci odbojových skupiny zároveň agenty provokatéry StB, která měla průběh akce pevně v rukou a neváhala obětovat místní činovníky ve prospěch svých cílů. O to více je nutné babický případ dále interpretovat, neboť objektivní výzkum událostí byl dlouhou dobu úplně znemožněn.

5.1 Historické souvislosti

Oblast Moravských Budějovic byla již za války protkána hustou odbojovou sítí. Nejzásadnější odbojová činnost se uskutečňovala od května 1944, kdy byla vysazena čtyřčlenná skupina výsadkářů Spelter. Přestože se poměrně záhy rozpadla, byli dva zbývající parašutisté schopni se připojit k partyzánské buňce „*Lenka-Jih*“ a dokonce si i opatřit vysílačku pro styk s Londýnem. Mohli tak koordinovat shozy zbraní a materiálu pro sebe i další skupiny. V posledních měsících války měla *Lenka-Jih* kolem 200 členů a značnou zásobu zbraní. Velitelem skupiny byl místní sedlák Antonín Plichta, který parašutisty ukryl na svém statku, odkud řídil ilegální síť.¹²¹ Tento odbojář pak byl označen za jednoho ze strůjců babických událostí, a posléze popraven. Další místní významní druhováleční odbojáři, zapojení do protikomunistických akcí, byli zejména Jaroslav Melkus, Gustav Smetana nebo František Kopuleť, kterým byl po válce udělen odbojářský průkaz.¹²² Další významnou úlohu v druhoválečném odboji, zastávali místní faráři Jindřich Hladík a Jan Podveský.¹²³ Všichni tito lidé se těšili všeobecné úctě u místního obyvatelstva a po osvobození zastávali volené funkce v místních samosprávách.¹²⁴

---

¹²¹ ZEJDA, Radovan, *Babice 1951*, Třebíč 2001, s. 54–55.

¹²² KASÁČEK, Miroslav, NAVARA, Luděk, Mlynáři od Babic. Nová fakta o osudovém dramatu padesátých let, Brno 2008, s. 74.

¹²³¹²³ SOJKA, Jaroslav, Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Poveského, Břeclav 2014, s. 28.

¹²⁴ PLICHTA, Alois, *Pravda o Babicích*, Brno 2001, s. 13.

Situace se však dramaticky změnila po únoru 1948. Politické cíle KSČ se neshodovaly s tradicemi místního katolického kraje. Akce na vytváření zemědělských družstev byly hromadně odmítány, neboť se na Moravskobudějovicku rolníci sdružovali již dříve dobrovolně, a komunistické JZD místní příliš nenadchlo. Komunistické vedení tak záhy rozhodlo o exemplární akci, která měla zlomit odpor rolníků při vstupu do JZD. Původně byly k akcím vybrány oblasti okolo Tišnova a Mor. Budějovic, ale na Tišovsku se zakládání JZD setkalo s mnohem menším odporem, akce zde tedy byly odvolány. Místní sedláci, se zkušenosti z druhoválečného odboje, velmi nábožensky založení a podporující místní kněží se však zdáli být velmi těžkým soupeřem. V první řadě byly po rolnících požadovány nesplnitelné dávky.¹²⁵ Stále častěji tak místní obyvatelé končili kvůli úřednické šikaně s vysokými pokutami, anebo dokonce před soudem.¹²⁶

Často přehlíženým faktem je předchozí soudní proces z března 1950 konaný v Moravských Budějovicích, ve kterém byli odsouzeni skupiny „Prudík a spol“. Jednalo se o několik desítek lidovců a národních socialistů v čele s Jaroslavem Prudíkem, kteří šířili letáky s požadavkem svobodných voleb. Hlavní představitelé skupiny byli odsouzeni k mnohaletému vězení (ale nikdo nebyl odsouzen k smrti). Zřejmě nejzajímavější osobou odsouzenou v tomto procesu byl babický farář Arnošt Polášek.¹²⁷ Tento vystřídal v Babicích faráře Hladíka, který požádal o přeložení v roce 1948. Údajně tak měl učinit na radu svého známého, komunistického funkcionáře, který jej varoval před chystanými provokacemi v Babicích.¹²⁸

Nástupce Arnošta Poláčka, Václav Drbola, pak byl odsouzen k smrti v procesu s „babickými vrahy“. Je tak zřejmé, že mocenskému aparátu nešlo pouze o jednotlivce, ale spíše o post babického faráře. Vzhledem k dalším událostem lze usuzovat, že tento úřad měl sloužit jako úhelný kámen celé provokace v režii StB. Zároveň se nám nabízí hypotéza, že veškeré pounorové dění na Moravskobudějovicku bylo dlouhodobě plánované a zcela v režii státního aparátu.

---

¹²⁵ ZEJDA, s. 58–59.

¹²⁶ PLICHTA, s. 22.

¹²⁷ ZEJDA, s. 64.

¹²⁸ SOJKA, s. 28.

2.2 První skupina odboje na Moravskobudějovicku.

Po únoru 1948 začala StB jevit značný zájem o zdejší oblast a vysílala na území Moravskobudějovicka své konfidenty a agenty, kteří zde měli infiltrovat zdejší bývalé odbojové skupiny. Nabízí se zde tedy otázka, zda by vůbec vznikl místní protikomunistický odboj v takové míře, pokud vůbec. Místní obyvatelé však měli mnoho důvodů nenávidět státní moc, která zdejší sedláky záměrně šikanovala. Tito lidé pak logicky tíhli k vytváření skupin odporu, avšak vzhledem k infiltraci obyvatelstva agenty StB, neměli příliš velkou šanci na úspěch.

Na přelomu let 1948 a 1949 se setkal kolář Gustav Smetana z Litochoře s Eduardem Kadrnkou z Nových Syrovic, který se vrátil ze zahraničí. Tam byl údajně pověřen úkolem zakládat na území ČSR odbojové skupiny. Obrátil se tedy na Smetanu, kterého znal již z válečného odboje. Kadrnka se označil za majora a stejnou hodností označil také druhého zahraničního agenta Jana Samka.¹²⁹

Z jejich popudu začal Smetana zakládat odbojovou skupinu, spolupracovali s ním postupně Jan Černošous, Jan Nečas, Bedřich Pánek, Jan Masařík, Antonín Melkus, Antonín Škrdla, hajný František Kopuleť, Antonín Plichta st. a jiní.¹³⁰ Tito lidé se většinou znali již z předválečného odboje a respektovali Plichtu jako vůdčí osobnost. Smetana agentům podával informace o členech skupin, o výzbroji. Avšak již v roce 1950 oba zahraniční agenti záhadně přerušili kontakt se skupinou. Přestože Kadrnka i Samek byli prokazatelně příslušníci zahraničních rozvědek¹³¹, je jejich role v celém případě sporná, a zůstává otázkou, zda nepředávali informace také StB. Samek měl například na konspirační schůzi přivést neznámého agenta, jenž požadoval soupis zbraní. To se dělo ve stejnou dobu, kdy vedení KSČ v Jihlavě chystalo akce proti

---

¹²⁹ RÁZEK, Adolf, StB + justice. Nástroje třídního boje v akci Babice, Praha 2002, s. 9.

¹³⁰ DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jaroslav Melkus (1900–1953)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jaroslav-melkus> [30. 3. 2015].

¹³¹ Samek byl příslušník francouzské rozvědky, avšak o jeho působení není známo nic bližšího. V roce 1956 bylo jeho tělo nalezeno v Seině. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana04.jpg> [30. 3. 2015]. Kadrnka měl být v roce 1950 při přechodu hranic postřelen. O jeho dalším působení taktéž není nic známo, měl však přesídlit do Kanady. Zemřel zřejmě v roce 1983 v Torontu. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana03.jpg> [30. 3. 2015].

ilegálním zbráním. Oba agenti se nakonec odmlčeli, Smetana se dozvěděl, že Kadrnka měl být zřejmě koncem dubna 1950 postřelen a očekával další spojení se zahraničím.¹³²

Touto dobou byl Smetana identifikován jako odbojář. StB tak učinila pomocí konfidentů Antonína Břínka (který vystupoval jako Smetanův pobočník, zřejmě nespolupracoval vědomě) a Vlasty Milinovské-Jeníkové (která byla v následných procesech uváděna jako agent), od kterých získala také konspirační hesla. Vedení StB se rozhodlo nasadit do skupiny svého agenta. Tento se představil jako major Vašek a vystupoval jako další zahraniční agent. Smetanu dosadil do funkce velitele protistátní skupiny, pověřil ho získáváním nových členů a zároveň určil i konspirační hesla „Nová doba“ a „Co dělá den“.¹³³ Major Vašek, vlastním jménem František Mareček, byl příslušník StB, který byl pověřen proniknutím do protistátního odporu na Moravskobudějovicku. Vydával se za zahraničního agenta, provokoval skupinu k získávání dalších členů, zbraní a zásob.¹³⁴

Veškerou činnost řídil Mareček a skupina mu již v zásadě pouze obstarávala další důkazní materiál pro chystaný proces. Takto skupina fungovala až do konce dubna 1951, kdy byly členové pozatýkáni. V následujícím procesu byla skupina dávána do souvislosti s pozdějšími babickými událostmi. Zejména šlo o vazbu na Antonína Plichtu st., který dosti zvláštní způsobem unikl rozsáhlé zatýkací akci.¹³⁵ Příslušníci SNB si jeho dům měli splést s domem na opačném konci vesnice, a poskytl mu tak možnost útěku. Tento krok se však nezdá být náhodný vzhledem k následující a ještě rozsáhlejší akci.¹³⁶

2.3 Druhá skupina odboje na Moravskobudějovicku

Druhá skupina byla spojena osobou Ladislava Malého. Tento se narodil ve slovenských Batovcích v roce 1920 do rodiny místního četníka. Později se celá rodina přestěhovala na Moravu, kde Ladislav Malý studoval na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Jeho spolužákem zde byl i Jan Bula, který také sehrál roli v pozdějších babických událostech.

---

¹³² RÁZEK, s. 10.

¹³³ ZEJDA, s. 110.

¹³⁴ KASÁČEK, NAVARA, s. 269.

¹³⁵ ZEJDA, s. 110.

¹³⁶ PLICHTA, s. 91.

Později nastoupil do armády a sloužil v protektorátním vojsku. Ve službě nevydržel ani rok. Po válce pracoval jako úředník. Všude měl kázeňské problémy a často měnil zaměstnání. Naposledy působil ve Velkých Losinách, kde se měl údajně dostat do sporu s místním činovníkem KSČ, ten ho udal a od roku dubna 1949 byl nezvěstný.¹³⁷ Zřejmě uprchl do Rakouska, kde navázal spolupráci s CIC. Jeho okolí mu příliš nedůvěřovalo, nikdy neabsolvoval žádný výcvik a nebyl tak agentem v pravém slova smyslu. Byl pověřen zejména vyplácením převaděčů a agentů. Občas se také sám vydával do Československa. V lednu 1951 zdefraudoval svěřené peníze a již nebyl spatřen.¹³⁸

V únoru 1951 se poprvé objevil na jižní Moravě. Navštívil svého spolužáka, pátera Jana Bula, který působil jako kněz v Rokytnici nad Rokytnou. Malý přišel v uniformě SnB a prohlašoval, že slouží v Břeclavi.¹³⁹ Další den přišel za Bulou opět a tentokrát prohlašoval, že je v odboji. Poté začal faráře navštěvovat pravidelně, tlačil ho ke spolupráci v odbojové činnosti a vykládal mu za tímto účel zvláštní historky o osvobození kardinála Berana a jeho transportu za hranice. Tvrdil, že kardinál si přeje být vyzpovídán a přemlouval Bulu, ať Beran vyzpovídá. Také začal na rokytnickou faru donášet zbraně. Bulovi se však jeho dávný známý začal jevit velmi podezřelý a o celé věci zpravil faráře Jana Podveského z Jaroměřic nad Rokytnou.¹⁴⁰ Ten měl od svého známého z válečného odboje komunisty Josefa Ošmery informaci o chystané akci StB na odstranění nepohodlných osob v okolí.¹⁴¹ Podveský tedy poradil Bulovi, aby ukončil veškeré styky s Malým. Bula Malého vykázal, a zanedlouho, dne 30. dubna 1951, byl zatčen.¹⁴²

Po Bulově zatčení začal Malý navštěvovat i další kněží z oblasti, do své činnosti tak zapojil i babického faráře Václava Drbolu a faráře z Horního Újezdu Františka Pařila.¹⁴³

---

¹³⁷ ZEJDA, s. 113.

¹³⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 234–238.

¹³⁹ Tamtéž, s. 239–240.

¹⁴⁰ SOJKA, s. 39–41.

¹⁴¹ RÁZEK, s. 19–20.

¹⁴² DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jan Bula (1920–1952)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jan-bula> [30. 3. 2015].

¹⁴³ OČENÁŠEK, Karel, a kol., *Kamínky 3. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*, Hradec Králové 2001, s. 64.

Naproti tomu u farářů Jana Podveského a Josefa Valeriána jeho kurýři neuspěli. Drbola i Pařil byli kompromitováni činností Malého a posléze byli oba zatčeni.¹⁴⁴

Kněží hráli v tomto případě klíčovou roli, neboť zastřešovali místní odbojovou činnost již za války a bylo tedy pro Malého velmi výhodné se pokoušet navázat kontakty s odbojáři právě tímto způsobem. Takto se seznámil i s Antonínem Plichtou starším, který již působil v čele první skupiny odboje, a těsně unikl zatčení. Další Malého spolupracovníci byli Antonín Mityška, Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta, Drahoslav Němec a další. Odbojářům se Malý zpravidla představoval jako „kapitán“, přestože nikdy kapitánem nebyl.¹⁴⁵

Nejprve spolupracoval Malý především s Němcem, se kterým v dubnu 1951 přepadl místní funkcionáře KSČ. Nejprve si počkali na heraldického předsedu MNV Josefa Balouna, kterého odvěkli na Národní výbor, kde před zraky vyděšených funkcionářů ukradli několik publikací, a Malý si nechal několikrát zahrát píseň do obecního rozhlasu. Funkcionářům pohrozili a Balouna si pak opět odvedli k němu domů, kde se opili. Během celé akce nepřišel nikdo k úhoně.¹⁴⁶

Další den přepadli v V Heralticích předsedu KSČ Jaroslava Bohdálka. Od jeho domu jej odvěkli do lesa, kde ho bili a vyptávali se na zbraně. Dověkli ho do okolí hájenky hajného Františka Kopuleťého, kde se v úkrytu pod včelínem odbojáři schovávali.¹⁴⁷ Zde Bohdálkovi Malý tvrdil, že mu vykope hrob. Ten se pak přiznal, že má doma zbraň. Avšak u Bohdálka doma pistoli nenašli a vyptávali se na další funkcionáře, kteří mají zbraně. Bohdálek je tedy zavedl za Karlem Kovářem. Ten se ale nenechal zaskočit a bránil se s puškou v ruce. Vypukla přestřelka, při které se Kovář a Němec navzájem postřelili. Útočníci poté utekli.¹⁴⁸ Po této akci Drahoslav Němec již nechtěl spolupracovat a utekla ke své rodině. Rodina ho ukryla, ale již 1. května 1951 byl zatčen.¹⁴⁹

Malý si musel najít dalšího spolubojovníka, kterým se stal Antonín Mityška. S tím podnikl 10. června 1951 přepad dalších funkcionářů KSČ. V Cidlině přepadli

---

¹⁴⁴ SOJKA, s. 42–44,

¹⁴⁵ KASÁČEK, NAVARA, s. 229.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 112–113.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 122–123.

¹⁴⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 115–119.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 128.

komunistu Janouška, který jim ale tvrdil, že býval lidovcem a jeho syn je měl zavést k jiným komunistům. Zavedl je tedy za Františkem Píšou a Josefem Láskou. U nich Malý posbíral zbraně a požadoval spisy KSČ. Ty se měly nacházet ve škole. Dověkli tedy oba komunisty do školy, cestou byl při potyčce Píša postřelen. Ve škole přiměli místního učitele Františka Žampu k vydání spisů a pohoštění celé skupiny. Po vypití veškerého alkoholu Malý s Mityskou utekli.¹⁵⁰

Mimo napadání funkcionářů skupina také rozšiřovala výhružné a protistátní letáky. Psali je na psacích strojích u faráře Pařila a u rodiny Vorlíčkových. Za napomáhání skupině pak byl Pařil popraven a Josef Vorlíček odsouzen k 22 letům vězení.¹⁵¹ Na konci června dokonce zapálili stodolu v Mikulovicích a stranickému tajemníkovi Krůlovi z Horního Újezda zastřelili prase.¹⁵²

2.3.1 Útok na funkcionáře a zatýkání v poli

Nejdůležitější akcí, kterou podnikl „kapitán“ Malý, bylo bezesporu zastřelení komunistických funkcionářů MNV v jejich úřadovně v místní škole. K útoku došlo v pozdních večerních hodinách dne 2. července 1951 a podíleli se na ní Ladislav Malý s Antonínem Mityskou, kteří měli zastřelit funkcionáře, před budovou měli hlídat bratři Antonín Plichta mladší a Stanislav Plichta. Na schůzi MNS se nacházeli tito funkcionáři: předseda MNV a KSČ, jinak též místní učitel, Tomáš Kuchtík, místopředseda Josef Roupec, pokladník Bohumír Netolička a František Bláha.¹⁵³

Zde je namístě si alespoň částečně představit jednotlivé funkcionáře, kteří se stali oběťmi útoku. Skutečné osobní profily se významně odlišují od komunistické verze celé události a vrhají na incident zcela jiné světlo. Do celého případu a role Malého tak vnášejí další pochybnosti.

Řídící učitel Tomáš Kuchtík nebyl příliš přesvědčeným komunistou. Byl sympatizantem a od roku 1945 také členem sociálně demokratické strany. Po sloučení strany s KSČ nevystoupil, a stal se tedy komunistou. V obci byl oblíbený a také byl občansky aktivní,

---

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 150–153.

¹⁵¹ RÁZEK, s. 26.

¹⁵² KASÁČEK, NAVARA, s. 156–159.

¹⁵³ SOJKA, s. 45.

z jeho podnětu vznikl v listopadu 1950 v Babicích Jednotný svaz českých zemědělců s 18 členy.¹⁵⁴

Josef Roupec byl až do sloučení s KSČ předsedou sociálních demokratů v Babicích, stranu zastupoval i v Národním výboru. Přestože se tedy také stal členem KSČ, on i celá jeho rodina pravidelně navštěvovali bohoslužby v kostele. Rodina měla velmi dobré vztahy s babickým farářem Drbolou, kterému Roupčova manželka pravidelně nosila jídlo.¹⁵⁵

Bohumír Netolička byl drobný živnostník. V Babicích měla jeho rodina malý obchod s drobným zbožím.¹⁵⁶ Jeho otec byl předválečný sociální demokrat, po válce však společně s Františkem Bláhou založili místní organizaci KSČ, do které Bohumír také vstoupil. Aktivní zde však příliš nebyl.¹⁵⁷

František Bláha byl v KSČ již od roku 1937 a velmi aktivně se zapojoval do stranického dění. Stál u zrodu KSČ v Babicích a stal se předsedou místního akčního výboru národní fronty. Jeho syn pracoval u SNB a podivnou shodou okolností byl propouštěn krátce před incidentem ve škole. Jako jediný z přítomných, střelbu přežil, byl pouze postřelen. Poté byl zvolen předsedou MNV v Babicích, ale této funkce se již po roce vzdal a začátkem šedesátých let vystoupil ze strany¹⁵⁸

Další funkcionář, který se měl účastnit schůze ve škole, byl Hubert Plavec. Toho však varoval svým synovec Mucha, komunista ze Šebkovic. Ten mu při schůzce 1. července předal vzkaz, který ho varoval před jakousi chystanou akcí na schůzi MNV. Původ tohoto varování je však nejasný. Plavec varování uposlechl a na schůzi nedorazil.¹⁵⁹ Toto varování dává tušit, že akce nebyla spontánní, ale plánovaná a oběti byly předem vybrány.

Samotný útok ve škole proběhl velmi rychle. Malý a Mityška vstoupili do školy vyzbrojeni pistolí a samopalem. Vtrhli na schůzi a chtěli vědět, kdo udal nedávno

---

¹⁵⁴ ZEJDA, s. 73–74.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 79.

¹⁵⁶ PLICHTA, s. 74.

¹⁵⁷ ZEJDA, s. 77.

¹⁵⁸ ZEJDA, s. 81.

¹⁵⁹ PLICHTA, s. 53 a 73.

zatčeného faráře Drbolu.¹⁶⁰ Všichni svorně tvrdili, že o udání nic neví. To Malého rozčílilo a ve vzteku rozbil lampu, která místnost osvětlovala. Poté vyhnal muže na chodbu a nařídil jim otočit se zády.¹⁶¹ Začal se vyptávat na totožnost jednotlivých mužů. Františka Bláhu měl údajně propustit. Nabízí se otázka, proč chtěl Malý ušetřit právě Bláhu, jediného přesvědčeného komunistu z celé čtveřice. Avšak další děj určil Netolička, měl vytáhnout zbraň a Malý s Mityskou začali střílet. Po střelbě leželi ve škole tři mrtví funkcionáři a František Bláha byl zraněný. Malého skupina rychle utekla pryč, ze svého bytu ve škole vyběhla Anežka Kuchtíková, manželka zastřeleného učitele, která přivolala lékaře. Krátce nato dorazila do školy i Bezpečnost a velmi rychle začala rozsáhlá pátrací a zatýkácí akce. Rychlost s jakou SNB zareagovala, byla velmi překvapivá, vzhledem k odlehlosti kraje a překvapivému útoku.¹⁶² Opět se nám nabízí spekulace o řízení akce orgány SNB, případně alespoň vyčkávání na shodnou záminku pro rozsáhlé represivní akce.

Po útoku uprchla skupina do Cidliny k rodině Ludvíka Stehlíka, kde se tou dobou skrýval Antonín Plichta starší. Malý se tam chlubil zastřelením čtyř komunistů a přemlouval Antonína Plichtu staršího k útěku. Ten návrh odmítl kvůli zdravotním komplikacím. Skupina se poté uchýlila k rodině Roupcových do Bolíkovíc, kde se ukryli na rodinných polích pod hnůj.¹⁶³

Od příštího rána probíhala rozsáhlá zatýkácí akce v Babicích a okolí, bylo zatčeno mnoho místních obyvatel. Většina z nich byla sice později propuštěna, avšak při sebemenším náznaku jakékoliv ilegální činnosti byli zatčení ihned přiřazováni k pozdějším procesům.¹⁶⁴

Malého skupina přečkala celý den v poli, avšak všichni si uvědomovali bezvýchodnost situace a začali uvažovat o dalších možnostech. Malý přišel s fantaskní historkou zahraničním letadlu, které je mělo na poli vyzvednout.¹⁶⁵ Skupina se však letadla nakonec dočkala, avšak jednalo se o pátrací letoun SNB. Z letadla byla vypálena signální raketa a Malý po letadle začal střílet. Průběh této události je značně nejisté, ani

---

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 53.

¹⁶¹ KASÁČEK, NAVARA, s. 166.

¹⁶² Tamtéž, s. 171.

¹⁶³ KASÁČEK, NAVARA, s. 198–170.

¹⁶⁴ PLICHTA, s. 34.

¹⁶⁵ Zejda, s. 100.

podle výpovědí přeživších není jasné, zda Malý na letadlo vůbec vystřelil a pokud ano, zda se jej pokoušel sestřelit či na sebe upozornit. Avšak zřejmý výsledek na sebe nenechal dlouho čekat, strhla se přestřelka, při které byl zraněn pouze jeden příslušník SNB, ale zemřeli Malý a Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta byl těžce zraněn, pouze Mityška vyvázl bez vážnějších zranění. Průběh této přestřelky je však také nejasný. Podle některých zdrojů a svědectví měl Malý výstřely záměrně přilákat letadlo a pátrací skupinu SNB a po následující neshodě s ostatními ve skupině, kteří nesouhlasili s jeho chováním a chtěli odejít, začal střílet i po nich.¹⁶⁶ Nabízí se tedy hypotéza, že Malý chtěl završit své působení jako provokatér zadržením skupiny. Při následné přestřelce tak mohli Malého zastřelit jeho spolubojovníci, které předtím napadl. Vzhledem k nedostatkům ve vyšetřování, zejména nedostatečné balistické analýze jednotlivých zbraní, je tato hypotéza stejně pravděpodobná jakou oficiální vyšetřovací verze. Ta pochopitelně popisuje přestřelku mezi příslušníky SNB a odbojáři, kteří byli nakonec přemoženi. Oficiálně verze má však mnoho logických trhlin, následné odbyté vyšetřování a bleskový soudní proces také vyvolávají značné pochybnosti. Alternativní verzi také nasvědčují některá nepřímá svědectví. V některých verzích neměl Malý dokonce vůbec zahynout.¹⁶⁷ Komunistická verze tvrdí, že Malý zemřel při přestřelce,¹⁶⁸ avšak zároveň lze dohledat informace, že měl zemřít až o několik dní později.¹⁶⁹ Zároveň se měli již několik dní předem k Babicím stahovat početné jednotky SNB, Lidových milicí i armády, některé až z Českých Budějovic a Plzně. Také manželka zastřeleného funkcionáře Tomáše Kuchtíka, která dorazila na místo činu ihned po střelbě, si později uvědomila, že členové StB se objevili již za několik minut. Sama tedy usoudila, že její muž by obětován.¹⁷⁰ Svědkové a účastníci se

---

¹⁶⁶ Ludvík Stehlík, jeden ze zatčených 3. července 1951, měl od příslušníka SNB vyslechnout verzi události, kdy Malý měl signální raketou dávat znamení letadlu a střílet na své spolubojovníky. – Viz PLICHTA, s. 54.

¹⁶⁷ Ludmila Plichtová, dcera Antonína Plichty staršího, tvrdila, že Malého bezpečně poznala v Litoměřicích v roce 1953. – Viz. Plichta, s. 36.

¹⁶⁸ Tělo měl ohledávat Dr. Klempa, který sice na místo dorazil ve dvě hodiny odpoledne, ale k tělu byl přizván až po deváté hodině večer. – Viz Zejda, s. 19.

¹⁶⁹ PLICHTA, s. 56.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 89.

tedy kloní k tomu, že Malý byl agentem nebo konfidentem StB a odbojová činnost tak byla od začátku pouhou provokací.¹⁷¹

2.4 Soudní procesy

Po zatýkací akci byly urychleně připravovány soudní procesy. Po velmi brutálních výsleších byly zatčeným předkládány předem vypracované protokoly, ve kterých se však kromě vylhaných, absurdních přiznání objevovaly i popisy pravdivých událostí, které mohly být získány pouze od informátorů.¹⁷² Soudní procesy měly charakter spíše divadelního představení. Některé části procesů byly dokonce vysílány v rozhlasu. Vybraným zástupcům veřejnosti, vesměs komunistickým funkcionářům, byly vydávány vstupenky do soudních síní. Zároveň nebylo jednotlivcům umožněno sledovat soudní proces opakovaně, neboť hrozilo, že při značných rozporech ve výpovědích i výkladu situace, by mohli pozorovatelé objevit trhliny v oficiální verzi událostí. O trestech bylo rozhodnuto již před začátkem soudů.¹⁷³

Celkem se v souvislosti s babickými událostmi konalo 9 velkých soudních procesů a dalších 6 procesů s jednotlivci. Skladba obviněných v jednotlivých případech zůstávala obdobná, StB dbala na rovnoměrné rozložení nepřátelských tříd u soudů, vesničtí boháči, živnostníci ale i kněží tak hráli ústřední roli v procesech. V souhrnu bylo uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let vězení, to vše pro více než 100 lidí. Většina odsouzených si podala odvolání, ale původní rozsudky nebyly zmírněny.¹⁷⁴

Nejvýznamnější byly tyto soudní procesy.

V Jihlavě 12. – 14. července 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- Antonín Mityška (1927, spolujatel statku) – trest smrti
- Antonín Plichta starší (1894, venkovský boháč) – trest smrti
- Drahoslav Němec (1931, syn živnostníka) – trest smrti
- František Kopuleť (1913, správce hájenství) – trest smrti

---

¹⁷¹ František Kříž, další ze zatčených 3. července 1951, tvrdil, že Malý střílel po letadle, aby na sebe upozornil, následně postřílel členy skupiny a StB posléze dopravila na místo i mrtvolu, která byla vydávána za tělo Malého. Malý měl tedy být nepochybně agent StB. – Viz PLICHTA, s. 41 a 47.

¹⁷² KASÁČEK, NAVARA, s. 195–196.

¹⁷³ Tamtéž, s. 198–205.

¹⁷⁴ RÁZEK, s. 28–30.

- František Škrdla (1917, vedoucí polesí) – trest smrti
- P. Václav Drbola (1912, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- P. František Pařil (1911, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- Alois Roupec (1901, rolník) – doživotí
- Karel Němec (1904, živnostník) – doživotí
- Ladislav Brabenec (1926, syn živnostníka) – 25 let vězení
- Božena Kopuleťá (1913, manželka správce hájenství) – 20 let vězení
- Ludvík Stehlík starší (1887, živnostník) – 20 let vězení
- Jindřich Nahodil (1929, syn venkovského boháče) – 23 let vězení
- Josef Vorlíček (1909, majitel usedlosti) – 22 let vězení

V Třebíči 13. – 15. listopadu 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- P. Jan Bula (1920, administrátor církve římskokatolické) – trest smrti
- Bohumil Krátký (1919, železniční zaměstnanec) – doživotí
- Josef Jeřábek (1908, řezník a hostinský) – 20 let vězení
- Bohumil Dvořák (1912, vesnický boháč) – 18 let vězení
- František Kříž (1913, majitel usedlosti 14 ha) – 25 let vězení
- Karel Vodička (1897, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Jan Pánek, Šebkovice (1930, syn vesnického boháče) – 23 let vězení
- František Berka (1932, syn živnostníka) – 22 let vězení
- Josef Pánek (1902, vesnický boháč) – 15 let vězení
- Stanislav Žákovský (1898, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Helena Nestrojilová (1926, farská hospodyně) – 11 let vězení
- Anna Rejlová (1911, dcera vesnického boháče) – 13 let vězení
- Ladislav Ježek (1922, poručík ČSA) – 4 roky vězení
- Jakub Malý (1885, bývalý vrchní strážmistr četnictva) – 2 roky vězení
- Ludvík Stehlík mladší (1925, syn živnostníka) – 21 let vězení
- Ladislav Roupec (1931, rolnický syn) – 25 let vězení
- Jan Pánek, Popovice (1921, syn vesnického boháče) – 16 let vězení

V Moravských Budějovicích 19. – 21. května 1952 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní, tentokrát především představitelé první skupiny odboje na Moravskobudějovicku:

- Gustav Smetana (1907, samostatný kolář) – trest smrti
- Jaroslav Melkus (1900, venkovský boháč) – trest smrti
- Josef Černohous (1903, samostatný mlynář) – doživotí
- P. Jan Opletal (1893, děkan církve římskokatolické) – 12 let vězení
- P. Jan Podveský (1909, farář) – 16 let vězení
- Jan Nečas (1910, venkovský boháč) – 17 let vězení
- Antonín Bulíček (1901, rolník) – 19 let vězení
- František Dvořák (1895, vesnický boháč) – 20 let vězení
- Josef Masařík (1894, lesní kontrolor) – 24 let vězení
- Jan Nevoral (1909, zemědělec) – 23 let vězení
- Bedřich Pánek (1902, zemědělec) – 25 let vězení
- Karel Suchna (1909, úředník pojišťovny) – 14 let vězení

Zajímavý je rovněž samostatný soudní proces konaný v Praze 10. února 1953 se Stanislavem Plichtou, který byl ochrnutý na spodní polovinu těla, přesto však byl odsouzen k smrti.¹⁷⁵

2.5 Další události v babickém případě

Rodiny odsouzených byly přesídleny do Ploskovic na Litoměřicku, mohli si ponechat pouze věci osobní potřeby.¹⁷⁶ Zde pracovali na státním statku. Návrat zpět do svých domovů jim byl zakázán. Ludmila Plichtová přijela na návštěvu k přátelům do Šebkovic, místní funkcionář ji z obce vykázal. Návštěvu dokonce nahlásil místní příslušník SNB.¹⁷⁷

K novému otevření případu došlo v roce 1968. Zasloužila se o to nově vzniklá organizace bývalých politických vězňů K 231. Případ tedy začal být odhalován veřejnosti a vycházeli novinové články, ve kterých byla rozporována oficiální verze

---

¹⁷⁵ RÁZEK, s. 26 a 28.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 32.

¹⁷⁷ KASÁČEK, NAVARA, s. 204.

událostí. Po srpnu 1968 však zájem o Babické události utichl a opět začal opět převažovat silně zmanipulovaný náhled na celou věc.¹⁷⁸

Po roce 1989 proběhlo z podnětů obětí a jejich rodin několik soudů, které většinu odsouzených trestů zprostily, avšak několika odsouzeným trest sice zmírnili, avšak nikdy je nezbavili původního obvinění. Jednalo se zejména o rozsudky smrti, které byly pouze zmírněny. Většina obviněných tak byla rehabilitována, avšak Antonín Mityška, Antonín Plichta starší a Alois Roupec stále zůstávají pravomocně odsouzenými z vraždy nebo napomáhání k ní.¹⁷⁹

Ze soudců, kteří vedli babické procesy, se devadesátých let dožili dva Jaroslav Demczak a Pavel Vítek. Demczak byl shledán duševně nezpůsobilým pro soud, Vítek již sice nebyl schopen vazby, avšak mohl se účastnit soudního řízení. Žalobci tedy Vítku obvinili z vraždy, avšak soud překvalifikoval čin na „pouhé“ zneužití pravomoci. V roce 1999 byl soud zrušen, neboť se na čin měl vztahovat amnestie prezidenta Novotného z roku 1960. Vítek tak unikl trestu, za celý monstrproces nebyl tedy nikdo potrestán.¹⁸⁰

---

¹⁷⁸ ZEJDA, s. 160.

¹⁷⁹ RÁZEK, s. 20 a 27–39.

¹⁸⁰ ZEJDA, s. 173–176.

2 Babický případ

Babický případ je poněkud odlišnější příklad ozbrojeného odporu, avšak i přes všechnu kontroverzi, se jedná o jednu z nejvýznamnějších ozbrojených protirežimních akcí. Je tedy namístě zde uvést i babické události, zejména kvůli jejich dalšímu obrazu v totalitních médiích. Moderní historiografie se stále více přiklání k verzi, ve které jsou strůjci odbojových skupiny zároveň agenty provokatéry StB, která měla průběh akce pevně v rukou a neváhala obětovat místní činovníky ve prospěch svých cílů. O to více je nutné babický případ dále interpretovat, neboť objektivní výzkum událostí byl dlouhou dobu úplně znemožněn.

5.1 Historické souvislosti

Oblast Moravských Budějovic byla již za války protkána hustou odbojovou sítí. Nejzásadnější odbojová činnost se uskutečňovala od května 1944, kdy byla vysazena čtyřčlenná skupina výsadkářů Spelter. Přestože se poměrně záhy rozpadla, byli dva zbývající parašutisté schopni se připojit k partyzánské buňce „*Lenka-Jih*“ a dokonce si i opatřit vysílačku pro styk s Londýnem. Mohli tak koordinovat shozy zbraní a materiálu pro sebe i další skupiny. V posledních měsících války měla *Lenka-Jih* kolem 200 členů a značnou zásobu zbraní. Velitelem skupiny byl místní sedlák Antonín Plichta, který parašutisty ukryl na svém statku, odkud řídil ilegální síť.¹⁸¹ Tento odbojář pak byl označen za jednoho ze strůjců babických událostí, a posléze popraven. Další místní významní druhováleční odbojáři, zapojení do protikomunistických akcí, byli zejména Jaroslav Melkus, Gustav Smetana nebo František Kopuleť, kterým byl po válce udělen odbojářský průkaz.¹⁸² Další významnou úlohu v druhoválečném odboji, zastávali místní faráři Jindřich Hladík a Jan Podveský.¹⁸³ Všichni tito lidé se těšili všeobecné úctě u místního obyvatelstva a po osvobození zastávali volené funkce v místních samosprávách.¹⁸⁴

---

¹⁸¹ ZEJDA, Radovan, *Babice 1951*, Třebíč 2001, s. 54–55.

¹⁸² KASÁČEK, Miroslav, NAVARA, Luděk, Mlynáři od Babic. Nová fakta o osudovém dramatu padesátých let, Brno 2008, s. 74.

¹⁸³¹⁸³ SOJKA, Jaroslav, Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Poveského, Břeclav 2014, s. 28.

¹⁸⁴ PLICHTA, Alois, *Pravda o Babicích*, Brno 2001, s. 13.

Situace se však dramaticky změnila po únoru 1948. Politické cíle KSČ se neshodovaly s tradicemi místního katolického kraje. Akce na vytváření zemědělských družstev byly hromadně odmítány, neboť se na Moravskobudějovicku rolníci sdružovali již dříve dobrovolně, a komunistické JZD místní příliš nenadchlo. Komunistické vedení tak záhy rozhodlo o exemplární akci, která měla zlomit odpor rolníků při vstupu do JZD. Původně byly k akcím vybrány oblasti okolo Tišnova a Mor. Budějovic, ale na Tišovsku se zakládání JZD setkalo s mnohem menším odporem, akce zde tedy byly odvolány. Místní sedláci, se zkušenosti z druhoválečného odboje, velmi nábožensky založení a podporující místní kněží se však zdáli být velmi těžkým soupeřem. V první řadě byly po rolnících požadovány nesplnitelné dávky.¹⁸⁵ Stále častěji tak místní obyvatelé končili kvůli úřednické šikaně s vysokými pokutami, anebo dokonce před soudem.¹⁸⁶

Často přehlíženým faktem je předchozí soudní proces z března 1950 konaný v Moravských Budějovicích, ve kterém byli odsouzeni skupiny „Prudík a spol“. Jednalo se o několik desítek lidovců a národních socialistů v čele s Jaroslavem Prudíkem, kteří šířili letáky s požadavkem svobodných voleb. Hlavní představitelé skupiny byli odsouzeni k mnohaletému vězení (ale nikdo nebyl odsouzen k smrti). Zřejmě nejzajímavější osobou odsouzenou v tomto procesu byl babický farář Arnošt Polášek.¹⁸⁷ Tento vystřídal v Babicích faráře Hladíka, který požádal o přeložení v roce 1948. Údajně tak měl učinit na radu svého známého, komunistického funkcionáře, který jej varoval před chystanými provokacemi v Babicích.¹⁸⁸

Nástupce Arnošta Poláčka, Václav Drbola, pak byl odsouzen k smrti v procesu s „babickými vrahy“. Je tak zřejmé, že mocenskému aparátu nešlo pouze o jednotlivce, ale spíše o post babického faráře. Vzhledem k dalším událostem lze usuzovat, že tento úřad měl sloužit jako úhelný kámen celé provokace v režii StB. Zároveň se nám nabízí hypotéza, že veškeré pounorové dění na Moravskobudějovicku bylo dlouhodobě plánované a zcela v režii státního aparátu.

---

¹⁸⁵ ZEJDA, s. 58–59.

¹⁸⁶ PLICHTA, s. 22.

¹⁸⁷ ZEJDA, s. 64.

¹⁸⁸ SOJKA, s. 28.

2.2 První skupina odboje na Moravskobudějovicku.

Po únoru 1948 začala StB jevit značný zájem o zdejší oblast a vysílala na území Moravskobudějovicka své konfidenty a agenty, kteří zde měli infiltrovat zdejší bývalé odbojové skupiny. Nabízí se zde tedy otázka, zda by vůbec vznikl místní protikomunistický odboj v takové míře, pokud vůbec. Místní obyvatelé však měli mnoho důvodů nenávidět státní moc, která zdejší sedláky záměrně šikanovala. Tito lidé pak logicky tíhli k vytváření skupin odporu, avšak vzhledem k infiltraci obyvatelstva agenty StB, neměli příliš velkou šanci na úspěch.

Na přelomu let 1948 a 1949 se setkal kolář Gustav Smetana z Litochoře s Eduardem Kadrnkou z Nových Syrovic, který se vrátil ze zahraničí. Tam byl údajně pověřen úkolem zakládat na území ČSR odbojové skupiny. Obrátil se tedy na Smetanu, kterého znal již z válečného odboje. Kadrnka se označil za majora a stejnou hodností označil také druhého zahraničního agenta Jana Samka.¹⁸⁹

Z jejich popudu začal Smetana zakládat odbojovou skupinu, spolupracovali s ním postupně Jan Černošous, Jan Nečas, Bedřich Pánek, Jan Masařík, Antonín Melkus, Antonín Škrdla, hajný František Kopuleť, Antonín Plichta st. a jiní.¹⁹⁰ Tito lidé se většinou znali již z předválečného odboje a respektovali Plichtu jako vůdčí osobnost. Smetana agentům podával informace o členech skupin, o výzbroji. Avšak již v roce 1950 oba zahraniční agenti záhadně přerušili kontakt se skupinou. Přestože Kadrnka i Samek byli prokazatelně příslušníci zahraničních rozvědek¹⁹¹, je jejich role v celém případě sporná, a zůstává otázkou, zda nepředávali informace také StB. Samek měl například na konspirační schůzi přivést neznámého agenta, jenž požadoval soupis zbraní. To se dělo ve stejnou dobu, kdy vedení KSČ v Jihlavě chystalo akce proti

---

¹⁸⁹ RÁZEK, Adolf, StB + justice. Nástroje třídního boje v akci Babice, Praha 2002, s. 9.

¹⁹⁰ DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jaroslav Melkus (1900–1953)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jaroslav-melkus> [30. 3. 2015].

¹⁹¹ Samek byl příslušník francouzské rozvědky, avšak o jeho působení není známo nic bližšího. V roce 1956 bylo jeho tělo nalezeno v Seině. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana04.jpg> [30. 3. 2015]. Kadrnka měl být v roce 1950 při přechodu hranic postřelen. O jeho dalším působení taktéž není nic známo, měl však přesídlit do Kanady. Zemřel zřejmě v roce 1983 v Torontu. – Viz [online] Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana03.jpg> [30. 3. 2015].

ilegálním zbráním. Oba agenti se nakonec odmlčeli, Smetana se dozvěděl, že Kadrnka měl být zřejmě koncem dubna 1950 postřelen a očekával další spojení se zahraničím.¹⁹²

Touto dobou byl Smetana identifikován jako odbojář. StB tak učinila pomocí konfidentů Antonína Břínka (který vystupoval jako Smetanův pobočník, zřejmě nespolupracoval vědomě) a Vlasty Milinovské-Jeníkové (která byla v následných procesech uváděna jako agent), od kterých získala také konspirační hesla. Vedení StB se rozhodlo nasadit do skupiny svého agenta. Tento se představil jako major Vašek a vystupoval jako další zahraniční agent. Smetanu dosadil do funkce velitele protistátní skupiny, pověřil ho získáváním nových členů a zároveň určil i konspirační hesla „Nová doba“ a „Co dělá den“.¹⁹³ Major Vašek, vlastním jménem František Mareček, byl příslušník StB, který byl pověřen proniknutím do protistátního odporu na Moravskobudějovicku. Vydával se za zahraničního agenta, provokoval skupinu k získávání dalších členů, zbraní a zásob.¹⁹⁴

Veškerou činnost řídil Mareček a skupina mu již v zásadě pouze obstarávala další důkazní materiál pro chystaný proces. Takto skupina fungovala až do konce dubna 1951, kdy byly členové pozatýkáni. V následujícím procesu byla skupina dávána do souvislosti s pozdějšími babickými událostmi. Zejména šlo o vazbu na Antonína Plichtu st., který dosti zvláštní způsobem unikl rozsáhlé zatýkací akci.¹⁹⁵ Příslušníci SNB si jeho dům měli splést s domem na opačném konci vesnice, a poskytl mu tak možnost útěku. Tento krok se však nezdá být náhodný vzhledem k následující a ještě rozsáhlejší akci.¹⁹⁶

2.3 Druhá skupina odboje na Moravskobudějovicku

Druhá skupina byla spojena osobou Ladislava Malého. Tento se narodil ve slovenských Batovcích v roce 1920 do rodiny místního četníka. Později se celá rodina přestěhovala na Moravu, kde Ladislav Malý studoval na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Jeho spolužákem zde byl i Jan Bula, který také sehrál roli v pozdějších babických událostech.

---

¹⁹² RÁZEK, s. 10.

¹⁹³ ZEJDA, s. 110.

¹⁹⁴ KASÁČEK, NAVARA, s. 269.

¹⁹⁵ ZEJDA, s. 110.

¹⁹⁶ PLICHTA, s. 91.

Později nastoupil do armády a sloužil v protektorátním vojsku. Ve službě nevydržel ani rok. Po válce pracoval jako úředník. Všude měl kázeňské problémy a často měnil zaměstnání. Naposledy působil ve Velkých Losinách, kde se měl údajně dostat do sporu s místním činovníkem KSČ, ten ho udal a od roku dubna 1949 byl nezvěstný.¹⁹⁷ Zřejmě uprchl do Rakouska, kde navázal spolupráci s CIC. Jeho okolí mu příliš nedůvěřovalo, nikdy neabsolvoval žádný výcvik a nebyl tak agentem v pravém slova smyslu. Byl pověřen zejména vyplácením převaděčů a agentů. Občas se také sám vydával do Československa. V lednu 1951 zdefraudoval svěřené peníze a již nebyl spatřen.¹⁹⁸

V únoru 1951 se poprvé objevil na jižní Moravě. Navštívil svého spolužáka, pátera Jana Bula, který působil jako kněz v Rokytnici nad Rokytnou. Malý přišel v uniformě SnB a prohlašoval, že slouží v Břeclavi.¹⁹⁹ Další den přišel za Bulou opět a tentokrát prohlašoval, že je v odboji. Poté začal faráře navštěvovat pravidelně, tlačil ho ke spolupráci v odbojové činnosti a vykládal mu za tímto účel zvláštní historky o osvobození kardinála Berana a jeho transportu za hranice. Tvrdil, že kardinál si přeje být vyzpovídán a přemlouval Bulu, ať Beran vyzpovídá. Také začal na rokytnickou faru donášet zbraně. Bulovi se však jeho dávný známý začal jevit velmi podezřelý a o celé věci zpravil faráře Jana Podveského z Jaroměřic nad Rokytnou.²⁰⁰ Ten měl od svého známého z válečného odboje komunisty Josefa Ošmery informaci o chystané akci StB na odstranění nepohodlných osob v okolí.²⁰¹ Podveský tedy poradil Bulovi, aby ukončil veškeré styky s Malým. Bula Malého vykázal, a zanedlouho, dne 30. dubna 1951, byl zatčen.²⁰²

Po Bulově zatčení začal Malý navštěvovat i další kněží z oblasti, do své činnosti tak zapojil i babického faráře Václava Drbolu a faráře z Horního Újezdu Františka Pařila.²⁰³

---

¹⁹⁷ ZEJDA, s. 113.

¹⁹⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 234–238.

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 239–240.

²⁰⁰ SOJKA, s. 39–41.

²⁰¹ RÁZEK, s. 19–20.

²⁰² DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jan Bula (1920–1952)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jan-bula> [30. 3. 2015].

²⁰³ OČENÁŠEK, Karel, a kol., *Kamínky 3. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*, Hradec Králové 2001, s. 64.

Naproti tomu u farářů Jana Podveského a Josefa Valeriána jeho kurýři neuspěli. Drbola i Pařil byli kompromitováni činností Malého a posléze byli oba zatčeni.²⁰⁴

Kněží hráli v tomto případě klíčovou roli, neboť zastřešovali místní odbojovou činnost již za války a bylo tedy pro Malého velmi výhodné se pokoušet navázat kontakty s odbojáři právě tímto způsobem. Takto se seznámil i s Antonínem Plichtou starším, který již působil v čele první skupiny odboje, a těsně unikl zatčení. Další Malého spolupracovníci byli Antonín Mityška, Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta, Drahoslav Němec a další. Odbojářům se Malý zpravidla představoval jako „kapitán“, přestože nikdy kapitánem nebyl.²⁰⁵

Nejprve spolupracoval Malý především s Němcem, se kterým v dubnu 1951 přepadl místní funkcionáře KSČ. Nejprve si počkali na heraldického předsedu MNV Josefa Balouna, kterého odvěkli na Národní výbor, kde před zraky vyděšených funkcionářů ukradli několik publikací, a Malý si nechal několikrát zahrát píseň do obecního rozhlasu. Funkcionářům pohrozili a Balouna si pak opět odvedli k němu domů, kde se opili. Během celé akce nepřišel nikdo k úhoně.²⁰⁶

Další den přepadli v V Heralticích předsedu KSČ Jaroslava Bohdálka. Od jeho domu jej odvěkli do lesa, kde ho bili a vyptávali se na zbraně. Dověkli ho do okolí hájenky hajného Františka Kopuletyho, kde se v úkrytu pod včelínem odbojáři schovávali.²⁰⁷ Zde Bohdálkovi Malý tvrdil, že mu vykope hrob. Ten se pak přiznal, že má doma zbraň. Avšak u Bohdálka doma pistoli nenašli a vyptávali se na další funkcionáře, kteří mají zbraně. Bohdálek je tedy zavedl za Karlem Kovářem. Ten se ale nenechal zaskočit a bránil se s puškou v ruce. Vypukla přestřelka, při které se Kovář a Němec navzájem postřelili. Útočníci poté utekli.²⁰⁸ Po této akci Drahoslav Němec již nechtěl spolupracovat a utekla ke své rodině. Rodina ho ukryla, ale již 1. května 1951 byl zatčen.²⁰⁹

Malý si musel najít dalšího spolubojovníka, kterým se stal Antonín Mityška. S tím podnikl 10. června 1951 přepad dalších funkcionářů KSČ. V Cidlině přepadli

---

²⁰⁴ SOJKA, s. 42–44,

²⁰⁵ KASÁČEK, NAVARA, s. 229.

²⁰⁶ Tamtéž, s. 112–113.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 122–123.

²⁰⁸ KASÁČEK, NAVARA, s. 115–119.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 128.

komunistu Janouška, který jim ale tvrdil, že býval lidovcem a jeho syn je měl zavést k jiným komunistům. Zavedl je tedy za Františkem Píšou a Josefem Láskou. U nich Malý posbíral zbraně a požadoval spisy KSČ. Ty se měly nacházet ve škole. Dověkli tedy oba komunisty do školy, cestou byl při potyčce Píša postřelen. Ve škole přiměli místního učitele Františka Žampu k vydání spisů a pohoštění celé skupiny. Po vypití veškerého alkoholu Malý s Mityskou utekli.²¹⁰

Mimo napadání funkcionářů skupina také rozšiřovala výhružné a protistátní letáky. Psali je na psacích strojích u faráře Pařila a u rodiny Vorlíčkových. Za napomáhání skupině pak byl Pařil popraven a Josef Vorlíček odsouzen k 22 letům vězení.²¹¹ Na konci června dokonce zapálili stodolu v Mikulovicích a stranickému tajemníkovi Krůlovi z Horního Újezda zastřelili prase.²¹²

2.3.1 Útok na funkcionáře a zatýkání v poli

Nejdůležitější akcí, kterou podnikl „kapitán“ Malý, bylo bezesporu zastřelení komunistických funkcionářů MNV v jejich úřadovně v místní škole. K útoku došlo v pozdních večerních hodinách dne 2. července 1951 a podíleli se na ní Ladislav Malý s Antonínem Mityskou, kteří měli zastřelit funkcionáře, před budovou měli hlídat bratři Antonín Plichta mladší a Stanislav Plichta. Na schůzi MNS se nacházeli tito funkcionáři: předseda MNV a KSČ, jinak též místní učitel, Tomáš Kuchtík, místopředseda Josef Roupec, pokladník Bohumír Netolička a František Bláha.²¹³

Zde je namístě si alespoň částečně představit jednotlivé funkcionáře, kteří se stali oběťmi útoku. Skutečné osobní profily se významně odlišují od komunistické verze celé události a vrhají na incident zcela jiné světlo. Do celého případu a role Malého tak vnášejí další pochybnosti.

Řídící učitel Tomáš Kuchtík nebyl příliš přesvědčeným komunistou. Byl sympatizantem a od roku 1945 také členem sociálně demokratické strany. Po sloučení strany s KSČ nevystoupil, a stal se tedy komunistou. V obci byl oblíbený a také byl občansky aktivní,

---

²¹⁰ Tamtéž, s. 150–153.

²¹¹ RÁZEK, s. 26.

²¹² KASÁČEK, NAVARA, s. 156–159.

²¹³ SOJKA, s. 45.

z jeho podnětu vznikl v listopadu 1950 v Babicích Jednotný svaz českých zemědělců s 18 členy.²¹⁴

Josef Roupec byl až do sloučení s KSČ předsedou sociálních demokratů v Babicích, stranu zastupoval i v Národním výboru. Přestože se tedy také stal členem KSČ, on i celá jeho rodina pravidelně navštěvovali bohoslužby v kostele. Rodina měla velmi dobré vztahy s babickým farářem Drbolou, kterému Roupceva manželka pravidelně nosila jídlo.²¹⁵

Bohumír Netolička byl drobný živnostník. V Babicích měla jeho rodina malý obchod s drobným zbožím.²¹⁶ Jeho otec byl předválečný sociální demokrat, po válce však společně s Františkem Bláhou založili místní organizaci KSČ, do které Bohumír také vstoupil. Aktivní zde však příliš nebyl.²¹⁷

František Bláha byl v KSČ již od roku 1937 a velmi aktivně se zapojoval do stranického dění. Stál u zrodu KSČ v Babicích a stal se předsedou místního akčního výboru národní fronty. Jeho syn pracoval u SNB a podivnou shodou okolností byl propouštěn krátce před incidentem ve škole. Jako jediný z přítomných, střelbu přežil, byl pouze postřelen. Poté byl zvolen předsedou MNV v Babicích, ale této funkce se již po roce vzdal a začátkem šedesátých let vystoupil ze strany²¹⁸

Další funkcionář, který se měl účastnit schůze ve škole, byl Hubert Plavec. Toho však varoval svým synovec Mucha, komunista ze Šebkovic. Ten mu při schůzce 1. července předal vzkaz, který ho varoval před jakousi chystanou akcí na schůzi MNV. Původ tohoto varování je však nejasný. Plavec varování uposlechl a na schůzi nedorazil.²¹⁹ Toto varování dává tušit, že akce nebyla spontánní, ale plánovaná a oběti byly předem vybrány.

Samotný útok ve škole proběhl velmi rychle. Malý a Mityška vstoupili do školy vyzbrojeni pistolí a samopalem. Vtrhli na schůzi a chtěli vědět, kdo udal nedávno

---

²¹⁴ ZEJDA, s. 73–74.

²¹⁵ Tamtéž, s. 79.

²¹⁶ PLICHTA, s. 74.

²¹⁷ ZEJDA, s. 77.

²¹⁸ ZEJDA, s. 81.

²¹⁹ PLICHTA, s. 53 a 73.

zatčeného faráře Drbolu.²²⁰ Všichni svorně tvrdili, že o udání nic neví. To Malého rozčílilo a ve vzteku rozbil lampu, která místnost osvětlovala. Poté vyhnal muže na chodbu a nařídil jim otočit se zády.²²¹ Začal se vyptávat na totožnost jednotlivých mužů. Františka Bláhu měl údajně propustit. Nabízí se otázka, proč chtěl Malý ušetřit právě Bláhu, jediného přesvědčeného komunistu z celé čtveřice. Avšak další děj určil Netolička, měl vytáhnout zbraň a Malý s Mityskou začali střílet. Po střelbě leželi ve škole tři mrtví funkcionáři a František Bláha byl zraněný. Malého skupina rychle utekla pryč, ze svého bytu ve škole vyběhla Anežka Kuchtíková, manželka zastřeleného učitele, která přivolala lékaře. Krátce nato dorazila do školy i Bezpečnost a velmi rychle začala rozsáhlá pátrací a zatýkácí akce. Rychlost s jakou SNB zareagovala, byla velmi překvapivá, vzhledem k odlehlosti kraje a překvapivému útoku.²²² Opět se nám nabízí spekulace o řízení akce orgány SNB, případně alespoň vyčkávání na shodnou záminku pro rozsáhlé represivní akce.

Po útoku uprchla skupina do Cidliny k rodině Ludvíka Stehlíka, kde se tou dobou skrýval Antonín Plichta starší. Malý se tam chlubil zastřelením čtyř komunistů a přemlouval Antonína Plichtu staršího k útěku. Ten návrh odmítl kvůli zdravotním komplikacím. Skupina se poté uchýlila k rodině Roupcových do Bolíkovíc, kde se ukryli na rodinných polích pod hnůj.²²³

Od příštího rána probíhala rozsáhlá zatýkácí akce v Babicích a okolí, bylo zatčeno mnoho místních obyvatel. Většina z nich byla sice později propuštěna, avšak při sebemenším náznaku jakékoliv ilegální činnosti byli zatčení ihned přiřazováni k pozdějším procesům.²²⁴

Malého skupina přečkala celý den v poli, avšak všichni si uvědomovali bezvýchodnost situace a začali uvažovat o dalších možnostech. Malý přišel s fantaskní historkou zahraničním letadlem, které je mělo na poli vyzvednout.²²⁵ Skupina se však letadla nakonec dočkala, avšak jednalo se pátrací letoun SNB. Z letadla byla vypálena signální raketa a Malý po letadle začal střílet. Průběh této události je značně nejisté, ani podle

---

²²⁰ Tamtéž, s. 53.

²²¹ KASÁČEK, NAVARA, s. 166.

²²² Tamtéž, s. 171.

²²³ KASÁČEK, NAVARA, s. 198–170.

²²⁴ PLICHTA, s. 34.

²²⁵ Zejda, s. 100.

výpovědi přeživších není jasné, zda Malý na letadlo vůbec vystřelil a pokud ano, zda se jej pokoušel sestřelit či na sebe upozornit. Avšak zřejmý výsledek na sebe nenechal dlouho čekat, strhla se přestřelka, při které byl zraněn pouze jeden příslušník SNB, ale zemřeli Malý a Antonín Plichta mladší, Stanislav Plichta byl těžce zraněn, pouze Mityška vyvázl bez vážnějších zranění. Průběh této přestřelky je však také nejasný. Podle některých zdrojů a svědectví měl Malý výstřely záměrně přilákat letadlo a pátrací skupinu SNB a po následující neshodě s ostatními ve skupině, kteří nesouhlasili s jeho chováním a chtěli odejít, začal střílet i po nich.²²⁶ Nabízí se tedy hypotéza, že Malý chtěl završit své působení jako provokatér zadržením skupiny. Při následné přestřelce tak mohli Malého zastřelit jeho spolubojovníci, které předtím napadl. Vzhledem k nedostatkům ve vyšetřování, zejména nedostatečné balistické analýze jednotlivých zbraní, je tato hypotéza stejně pravděpodobná jakou oficiální vyšetřovací verze. Ta pochopitelně popisuje přestřelku mezi příslušníky SNB a odbojáři, kteří byli nakonec přemoženi. Oficiálně verze má však mnoho logických trhlin, následné odbyté vyšetřování a bleskový soudní proces také vyvolávají značné pochybnosti. Alternativní verzi také nasvědčují některá nepřímá svědectví. V některých verzích neměl Malý dokonce vůbec zahynout.²²⁷ Komunistická verze tvrdí, že Malý zemřel při přestřelce,²²⁸ avšak zároveň lze dohledat informace, že měl zemřít až o několik dní později.²²⁹ Zároveň se měli již několik dní předem k Babicím stahovat početné jednotky SNB, Lidových milicí i armády, některé až z Českých Budějovic a Plzně. Také manželka zastřeleného funkcionáře Tomáše Kuchtíka, která dorazila na místo činu ihned po střelbě, si později uvědomila, že členové StB se objevili již za několik minut. Sama tedy usoudila, že její muž by obětován.²³⁰ Svědkové a účastníci se tedy kloní k tomu, že

---

²²⁶ Ludvík Stehlík, jeden ze zatčených 3. července 1951, měl od příslušníka SNB vyslechnout verzi události, kdy Malý měl signální raketou dávat znamení letadlu a střílet na své spolubojovníky. – Viz PLICHTA, s. 54.

²²⁷ Ludmila Plichtová, dcera Antonína Plichty staršího, tvrdila, že Malého bezpečně poznala v Litoměřicích v roce 1953. – Viz. Plichta, s. 36.

²²⁸ Tělo měl ohledávat Dr. Klempa, který sice na místo dorazil ve dvě hodiny odpoledne, ale k tělu byl přizván až po deváté hodině večer. – Viz Zejda, s. 19.

²²⁹ PLICHTA, s. 56.

²³⁰ Tamtéž, s. 89.

Malý byl agentem nebo konfidentem StB a odbojová činnost tak byla od začátku pouhou provokací.²³¹

2.4 Soudní procesy

Po zatýkací akci byly urychleně připravovány soudní procesy. Po velmi brutálních výsleších byly zatčeným předkládány předem vypracované protokoly, ve kterých se však kromě vylhaných, absurdních přiznání objevovaly i popisy pravdivých událostí, které mohly být získány pouze od informátorů.²³² Soudní procesy měly charakter spíše divadelního představení. Některé části procesů byly dokonce vysílány v rozhlasu. Vybraným zástupcům veřejnosti, vesměs komunistickým funkcionářům, byly vydávány vstupenky do soudních síní. Zároveň nebylo jednotlivcům umožněno sledovat soudní proces opakovaně, neboť hrozilo, že při značných rozporech ve výpovědích i výkladu situace, by mohli pozorovatelé objevit trhliny v oficiální verzi událostí. O trestech bylo rozhodnuto již před začátkem soudů.²³³

Celkem se v souvislosti s babickými událostmi konalo 9 velkých soudních procesů a dalších 6 procesů s jednotlivci. Skladba obviněných v jednotlivých případech zůstávala obdobná, StB dbala na rovnoměrné rozložení nepřátelských tříd u soudů, vesniční boháči, živnostníci ale i kněží tak hráli ústřední roli v procesech. V souhrnu bylo uděleno 11 trestů smrti a více než 1375 let vězení, to vše pro více než 100 lidí. Většina odsouzených si podala odvolání, ale původní rozsudky nebyly zmírněny.²³⁴

Nejvýznamnější byly tyto soudní procesy.

V Jihlavě 12. – 14. července 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- Antonín Mityška (1927, spolujatel statku) – trest smrti
- Antonín Plichta starší (1894, venkovský boháč) – trest smrti
- Drahoslav Němec (1931, syn živnostníka) – trest smrti
- František Kopuleť (1913, správce hájenství) – trest smrti

---

²³¹ František Kříž, další ze zatčených 3. července 1951, tvrdil, že Malý střílel po letadle, aby na sebe upozornil, následně postřílel členy skupiny a StB posléze dopravila na místo i mrtvolu, která byla vydávána za tělo Malého. Malý měl tedy být nepochybně agent StB. – Viz PLICHTA, s. 41 a 47.

²³² KASÁČEK, NAVARA, s. 195–196.

²³³ Tamtéž, s. 198–205.

²³⁴ RÁZEK, s. 28–30.

- František Škrdla (1917, vedoucí polesí) – trest smrti
- P. Václav Drbola (1912, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- P. František Pařil (1911, farář církve římskokatolické) – trest smrti
- Alois Roupec (1901, rolník) – doživotí
- Karel Němec (1904, živnostník) – doživotí
- Ladislav Brabenec (1926, syn živnostníka) – 25 let vězení
- Božena Kopuleťá (1913, manželka správce hájenství) – 20 let vězení
- Ludvík Stehlík starší (1887, živnostník) – 20 let vězení
- Jindřich Nahodil (1929, syn venkovského boháče) – 23 let vězení
- Josef Vorlíček (1909, majitel usedlosti) – 22 let vězení

V Třebíči 13. – 15. listopadu 1951 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní:

- P. Jan Bula (1920, administrátor církve římskokatolické) – trest smrti
- Bohumil Krátký (1919, železniční zaměstnanec) – doživotí
- Josef Jeřábek (1908, řezník a hostinský) – 20 let vězení
- Bohumil Dvořák (1912, vesnický boháč) – 18 let vězení
- František Kříž (1913, majitel usedlosti 14 ha) – 25 let vězení
- Karel Vodička (1897, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Jan Pánek, Šebkovice (1930, syn vesnického boháče) – 23 let vězení
- František Berka (1932, syn živnostníka) – 22 let vězení
- Josef Pánek (1902, vesnický boháč) – 15 let vězení
- Stanislav Žákovský (1898, vesnický boháč) – 18 let vězení
- Helena Nestrojilová (1926, farská hospodyně) – 11 let vězení
- Anna Rejlová (1911, dcera vesnického boháče) – 13 let vězení
- Ladislav Ježek (1922, poručík ČSA) – 4 roky vězení
- Jakub Malý (1885, bývalý vrchní strážmistr četnictva) – 2 roky vězení
- Ludvík Stehlík mladší (1925, syn živnostníka) – 21 let vězení
- Ladislav Roupec (1931, rolnický syn) – 25 let vězení
- Jan Pánek, Popovice (1921, syn vesnického boháče) – 16 let vězení

V Moravských Budějovicích 19. – 21. května 1952 byli odsouzeni k těmto trestům následující obžalovaní, tentokrát především představitelé první skupiny odboje na Moravskobudějovicku:

- Gustav Smetana (1907, samostatný kolář) – trest smrti
- Jaroslav Melkus (1900, venkovský boháč) – trest smrti
- Josef Černohous (1903, samostatný mlynář) – doživotí
- P. Jan Opletal (1893, děkan církve římskokatolické) – 12 let vězení
- P. Jan Podveský (1909, farář) – 16 let vězení
- Jan Nečas (1910, venkovský boháč) – 17 let vězení
- Antonín Bulíček (1901, rolník) – 19 let vězení
- František Dvořák (1895, vesnický boháč) – 20 let vězení
- Josef Masařík (1894, lesní kontrolor) – 24 let vězení
- Jan Nevoral (1909, zemědělec) – 23 let vězení
- Bedřich Pánek (1902, zemědělec) – 25 let vězení
- Karel Suchna (1909, úředník pojišťovny) – 14 let vězení

Zajímavý je rovněž samostatný soudní proces konaný v Praze 10. února 1953 se Stanislavem Plichtou, který byl ochrnutý na spodní polovinu těla, přesto však byl odsouzen k smrti.²³⁵

2.5 Další události v babickém případě

Rodiny odsouzených byly přesídleny do Ploskovic na Litoměřicku, mohli si ponechat pouze věci osobní potřeby.²³⁶ Zde pracovali na státním statku. Návrat zpět do svých domovů jim byl zakázán. Ludmila Plichtová přijela na návštěvu k přátelům do Šebkovic, místní funkcionář ji z obce vykázal. Návštěvu dokonce nahlásil místní příslušník SNB.²³⁷

K novému otevření případu došlo v roce 1968. Zasloužila se o to nově vzniklá organizace bývalých politických vězňů K 231. Případ tedy začal být odhalován veřejnosti a vycházeli novinové články, ve kterých byla rozporována oficiální verze

---

²³⁵ RÁZEK, s. 26 a 28.

²³⁶ Tamtéž, s. 32.

²³⁷ KASÁČEK, NAVARA, s. 204.

událostí. Po srpnu 1968 však zájem o Babické události utichl a opět začal opět převažovat silně zmanipulovaný náhled na celou věc.²³⁸

Po roce 1989 proběhlo z podnětů obětí a jejich rodin několik soudů, které většinu odsouzených trestů zprostitily, avšak několika odsouzeným trest sice zmírnili, avšak nikdy je nezbavili původního obvinění. Jednalo se zejména o rozsudky smrti, které byly pouze zmírněny. Většina obviněných tak byla rehabilitována, avšak Antonín Mityška, Antonín Plichta starší a Alois Roupec stále zůstávají pravomocně odsouzenými z vraždy nebo napomáhání k ní.²³⁹

Ze soudců, kteří vedli babické procesy, se devadesátých let dožili dva Jaroslav Demczak a Pavel Vítek. Demczak byl shledán duševně nezpůsobilým pro soud, Vítek již sice nebyl schopen vazby, avšak mohl se účastnit soudního řízení. Žalobci tedy Vítku obvinili z vraždy, avšak soud překvalifikoval čin na „pouhé“ zneužití pravomoci. V roce 1999 byl soud zrušen, neboť se na čin měl vztahovat amnestie prezidenta Novotného z roku 1960. Vítek tak unikl trestu, za celý monstrproces nebyl tedy nikdo potrestán.²⁴⁰

---

²³⁸ ZEJDA, s. 160.

²³⁹ RÁZEK, s. 20 a 27–39.

²⁴⁰ ZEJDA, s. 173–176.

3 Závěr

Diplomová práce se zabývala ozbrojeným odporem proti komunistickému režimu v Československu a jeho reflexí v dobových médiích. Jelikož práce nebyla dokončena, popisuje pouze případ Babic, kde operovaly skupiny ozbrojeného odporu na počátku padesátých let. Tři členové KSČ byli zabiti členy odbojové skupiny. Po tomto činu byla v oblasti rozpoutána vlna represí a politických procesů.

4 Seznam literatury a zdrojů

4.1 Literatura

KASÁČEK, Miroslav, NAVARA, Luděk, Mlynáři od Babic. Nová fakta o osudovém dramatu padesátých let, Brno 2008.

PLICHTA, Alois, *Pravda o Babicích*, Brno 2001.

RÁZEK, Adolf, StB + justice. Nástroje třídního boje v akci Babice, Praha 2002.

OTČENÁŠEK, Karel, a kol., Kamínky 3. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti, Hradec Králové 2001.

SOJKA, Jaroslav, Příteli, tenkrát jsem věřil, dnes mám vše ověřené. Život a působení Mons. Jana Poveského, Břeclav 2014.

ZEJDA, Radovan, *Babice 1951*, Třebíč 2001.

4.2 Internetové zdroje

DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jan Bula (1920–1952)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jan-bula> [30. 3. 2015].

DOLEŽALOVÁ, Markéta, *Jaroslav Melkus (1900–1953)* [online]. Dostupné z: <http://www.ustrcr.cz/cs/jaroslav-melkus> [30. 3. 2015].

<http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana03.jpg> [30. 3. 2015].

<http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/dokumentacni/smetana04.jpg> [30. 3. 2015].

Resumé

The diploma thesis deals with armed resistance against the communist regime in Czechoslovakia and its reflection in contemporary media. Thesis is not finished, explains only the case of village Babice, where operated groups of armed resistance during early fifties. Three communist party members were killed by the resistance members, after this act started represions and political trials in the region.